

17. సూరహ్ అల్-ఇస్రా'

ఇస్రాాయిల్ సంతతివారి విషయం 2-8 మరియు 101-104 ఆయత్లలో వచ్చినందుకు కొందరు దీనిని సూరహ్ బన్-ఇస్రాాయిల్ అని కూడా అంటారు. ఇస్రా' - రాత్రి ప్రయాణం. అంటే దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స'అస)ను మక్కా ముకర్రమా నుండి బైతుల్-మఖ్బీస్ కు తీసుకుపోవడం రాత్రి ప్రయాణం. 'సహీహ్ బుఖారీలో, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-మన్'ఉద్ (ర'ది.అ.) కథనం ప్రకారం సూరహ్ అల్-కహఫ్ (18), మర్యమ్ (19) మరియు ఇస్రా'లు (17) మొట్టమొదట అవతరింపజేయబడిన మక్కా సూరహ్ లలోనివి. 'ఆయిషహ్ (ర.అన్) కథనం: 'దైవప్రవక్త (స'అస) ఈ సూరహ్ (17) మరియు సూరహ్ అక్-జుమర్ (39)లను ప్రతి రాత్రి నమాజ్ లో చదివేవారు.' (తిర్మిజీ, 292, 3405; సనాయి; ఇబ్నె-హంబల్ - అల్బానీ ప్రమాణికం, పు. 2, హ. నం. 641). 111 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు మొదటి ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

సంతత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. [(*)] తన దాసుణ్ణి (ముహమ్మద్ ను), మస్జిద్ అల్-హరామ్ (మక్కా ముకర్రమా) నుండి పరిసరాలను శుభవంతం చేసిన మస్జిద్ అల్-అఖ్సా (బైతుల్-మఖ్బీస్) వరకు రాత్రి వేళ తీసుకొనిపోయిన ఆయన (అల్లాహ్) సర్వలోపాలకు అతీతుడు. ఇది మేము అతనికి మా కొన్ని నిదర్శనాలను (ఆయాత్లను) చూపటానికి చేశాము.¹ నిశ్చయంగా, ఆయన

సర్వం వినేవాడు, సర్వం చూసేవాడు.

2. మరియు మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము.² మరియు దానిని ఇస్రాాయిల్ సంతతి వారికి మార్గదర్శినిగా చేసి, దాని ద్వారా ఇలా ఆజ్ఞా పించాము: "నన్ను (అల్లాహ్ ను) తప్ప మరెవ్వరినీ సంరక్షకునిగా (కార్య సాధకునిగా) చేసుకోవద్దు.

3. "మేము నూహ్ తో బాటు ఓడలో ఎక్కిందివారి సంతతివారలారా! నిశ్చయంగా అతను (నూహ్) కృతజ్ఞుడైన దాసుడు."

4. మరియు మేము గ్రంథంలో ఇస్రాాయిల్ సంతతి వారిని ఇలా హెచ్చరించాము: "మీరు ఘుబ్ లో రెండు సార్లు సంక్షోభాన్ని రేకెత్తించారు, మరియు గొప్ప అహంకారాన్ని ప్రదర్శించారు!"

5. ఇక ఆ రెంటిలో మొదటి వాగ్దానం రాగా మేము మీపై హెచ్చరించినట్లుగా మేము

1) 'ఈ ప్రయాణాన్ని మేము మా దాసునికి కొన్ని అద్భుత నిదర్శనాలు, సంకేతాలను చూపటానికి చేయించాము.' ఇత దూర ప్రయాణం రాత్రి పూట స్వల్పకాలంలో పూర్తిచేయించడంకూడా ఒక అద్భుత సూచనయే. ఈ ప్రయాణం రెండు భాగాలలో ఉంది.

(1) మొదటి భాగం: ఇస్రా': జిబ్రీల్ ('అ.స.) తెచ్చిన బుర్రాఖ్ పై ఎక్కిఅతనితో బాటు, మక్కా ముకర్రమా నుండి బైతుల్-మఖ్బీస్ కు రాత్రి పూట పయనించడం. అక్కడ మహాప్రవక్త (స'అస) సర్వ దైవప్రవక్త ('అల్లైహిమ్ స.)లకు ఇమాముగా నిలిచి నమాజ్ చేయించడం.

(2) రెండోభాగం, మే'రాఖ్: అంటే పైకి ఎక్కించబడటం, లేక పైకి తీసుకుని పోవడటం. బైతుల్-మఖ్బీస్ నుండి ఆకాశాలలోనికి, చివరకు సిద్దతుల్-మున్తహా వరకు పోయిన ప్రయాణం. అది 'అర్క్ క్రింద ఏడవ ఆకాశంపై ఉంది. అక్కడ అతనికి (స'అస) అల్లాహ్ (సు.త.) వహీ ద్వారా నమాజ్ మరియు ఇతర ఆదేశాలు ఇచ్చాడు. ఆ విషయాలు సహీహ్ 'హదీస్'లలో పేర్కొనబడ్డాయి. మే'రాఖ్ ను గురించి కొంతవరకు సూరహ్ అన్-నఖ్కీ (53)లో కూడా ఉంది. మే'రాఖ్ సమయంలో దైవప్రవక్త (స'అస) ఆకాశాలలో

ఇతర ప్రవక్తలతో కలుసు కున్నారు. ఈ ప్రయాణం దైవప్రవక్త పూర్తిచేసింది కలలో కాదు. అతను శారీరకంగా మేల్కొని ఉండి, పూర్తి స్పృహలో ఉన్న స్థితిలో (bodily, fully awake and with full consciousness and orientation of mind) చేశారు. ఈ ప్రయాణం అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞతో జరిగింది. అల్లాహ్ (సు.త.) తాను కోరినది చేస్తాడు. ఇది జరిగిన కాలం మరియు తేదీలలో భిన్నాభి ప్రాయాలున్నాయి. కొందరు రబీ'అ అల్-అవ్వల్ 17 లేక 27వ తేదీలలో అని, మరి కొందరు రజబ్ 27 అని, మరి కొందరు ఇతర నెలలని కూడా అంటారు (ఫఖ్త్ అల్-ఖదీర్).

2) అల్లాహ్ (సు.త.) మూసా ('అ.స.)తో నూటిగా మాట్లాడినదానికి చూ. 4:164, 7:144.

దాసులను పంపాము. ³ వారు మీ గృహాలలోకి దూసుకెళ్ళారు. మరియు ఈ విధంగా మా వాగ్దానం నెరవేర్చబడింది.

6. ఆ తరువాత మేము మీకు వారిపై మరల ప్రాబల్యం వహించే అవకాశం కలిగించాము. మరియు సంపదతోనూ మరియు సంతానంతోనూ మీకు సహాయం చేశాము మరియు మీ సంఖ్య బలాన్ని కూడా పెంచాము.

7. (మరియు మేము అన్నాము): "ఒక వేళ మీరు మేలుచేస్తే అది మీ స్వయంకొరకే మేలుచేసు కొన్నట్లు. మరియు ఒకవేళ మీరు కీడుచేస్తే అది మీ కొరకే!" పిదప రెండవ వాగ్దానం రాగా మీముఖాలను (మిమ్మల్ని) అవమాన పరచటానికి, మొదటి సారి వారు మస్జిద్ అల్-అఖ్సాలో దూరి నట్లు, మరల దూరటానికి మరియు వారికి అందిన ప్రతి దానిని నాశనం చేయటానికి (మీ శత్రువులను మీపైకి పంపాము).⁴

3) మొదటి శిక్ష దాదాపు క్రీస్తు శక ఆరంభానికి 600 సంవత్సరాలకు ముందు వచ్చింది. ఇది బాబిలోనియన్ పాలకుడు బళ్లీ నల్ల ఇస్రాయీల్ సంతతివారిపై జెరూసలంలో చేసిన దౌర్జన్యం. అతడు ఎంతో మంది యూదులను చంపి మిగిలిన వారిని ఖైదీలుగా, బానిసలుగా చేసు కున్నాడు. ఈ శిక్ష వారు దైవప్రవక్తలను చంపి నందుకు మరియు తొరాత్ ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించి నందుకు పడింది. కొందరి అభిప్రాయంలో ఈ రాజు జూలూత్. ఆ తరువాత తాలూత్ సైన్యాధి పత్యంలో ఉన్న దావూద్ (అ.స.) జూలూత్‌ను సంహరించి వారికి విముక్తి కలిగించారు.

4) రెండవసారి యూదులు అత్యాచారాలు చేశారు. జుకరియ్యా (అ.స.)ను చంపారు. ఏను క్రీస్తును సిలువపై ఎక్కిందగోరారు కాని అల్లాహుతతలా అతనిని సజీవునిగా ఆకాశాలలోకి ఎత్తు కున్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) రోమన్ పాలకుడు ట్రిటన్‌ను వారిపైకి పంపాడు. అతడు జెరూసలంపై దండయాత్ర చేసి యూదులను నాశనం చేశాడు. వారిని ఖైదీలుగా, బానిసలుగా చేసుకున్నాడు. హైకిల్ సులేమాన్‌ను నాశనం చేశాడు. యూదులను బైతుల్ ముఖ్బీస్ నుండి

8. (మరియుతొరాత్లో ఇలాఅన్నాము): "బహుశా మీ ప్రభువు ఇప్పుడు మిమ్మల్ని కరుణించవచ్చు! కాని ఒకవేళ మీరు అలాగే ప్రవర్తిస్తే, మేముకూడా తిరిగి అలాగేచేస్తాము. మేము నరకాగ్నిని, సత్య-తిరస్కారుల కొరకు చెరసాలగా చేసి ఉంచాము."

9. నిశ్చయంగా, ఈ ఖుర్రాత్ పూర్తిగా, సరిఅయిన (సవ్యమైన) మార్గంవైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తుంది. మరియు సత్యార్థాలు చేస్తూండే విశ్వాసులకు తప్పక గొప్ప ప్రతిఫల ముందని శుభవార్తనూ అందజేస్తుంది;

10. మరియు నిశ్చయంగా, పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారికి మేము బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాముని (తెలియ జేస్తుంది).

11. మరియు మానవుడు (తెలియక తరచుగా) మేలుకొరకు ఎలా అర్థించాలో, కీడు కొరకు కూడా అలాగే అర్థిస్తాడు. మరియు మానవుడు చాలా తొందరపాటు గలవాడు (ఆత్రగాడు).

12. మరియు మేము రాత్రింబవళ్ళను రెండు సూచనలుగా చేశాము. రాత్రి సూచనను మేము కాంతిహీనం చేశాము. మరియుపగటిసూచనను -మీరు మీప్రభువు అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించ టానికి మరియు సంవత్సరాల లెక్కపెట్టటానికి మరియు (కాలాన్ని) గణించటానికి - ప్రకాశ వంత మైనదిగా చేశాము. మరియు మేము ప్రతి విషయాన్ని వివరించి స్పష్టంగా తెలిపాము.

13. మరియు మేము ప్రతి మానవుని మొడలో అతని కర్మలను ⁵ కట్టి ఉంచాము.

వెళ్ళగొట్టాడు. ఇది దాదాపు క్రీ.శ. 70వ సంవత్సరంలో జరిగింది.

5) చూడండి, 'స. బు'ఖారీ, పు. 9, 'హ. నం. 625. ఇమామ్ షేకాని 'తాయిరతున్ - అంటే, మానవుని అదృష్టం లేక భవిష్యత్తు, అని అన్నారు. అల్లాహ్ (సు.త.)కు జరుగబోయేది అంతా తెలుసు కాబట్టి ఆయన ప్రతివాని అదృష్టం వ్రాసి అతనివెంట ఉంచుతాడు. అందు కొరకే దాని ప్రకారం అతని కర్మలు (మంచి-చెడులు) ఉంటాయి. పునరుత్థాన దినమున వాటికి తగినట్టి ప్రతిఫలమే దొరుకుతుంది.

మరియు పునరుద్ధాన దినమున అతని (కర్మ) గ్రంథాన్ని అతని ముందుపెద్దాము, దానిని అతడు స్పష్టమైనదిగా గ్రహిస్తాడు.

14. అతనితో ఇలా అనబడుతుంది): "నీవు నీ కర్మ ప్రతాన్ని చదువుకో! ఈ రోజు నీ (కర్మల) లెక్క చూసుకోవటానికి స్వయంగా నీవేదాము." 6

15. ఎవడు సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తాడో, అతడు నిశ్చయంగా, తన మేలుకే సన్మార్గాన్ని అవలం బిస్తాడు. మరియు ఎవడు మార్గభ్రష్టు డవుతాడో, అతడు నిశ్చయంగా, తన నష్టానికే మార్గభ్రష్టు డవుతాడు. మరియు బరువు మోసే వాడెవ్వడూ మరొకని బరువును మోయడు. 7 మరియు మేము ఒక ప్రవక్తను పంపనంత వరకు (ప్రజలకు) శిక్ష విధించేవారం కాము.

16. మరియు మేము ఒక నగరాన్ని నాశనం చేయదలచుకున్నప్పుడు (మొదట) అందులో ఉన్న స్థితిమంతులకు ఆజ్ఞ పంపుతాము; ఆ పిదప కూడా వారు భ్రష్టాచారానికి పాల్పడితే! అప్పుడు దానిపై (మా) ఆదేశం జారీచేయ బడుతుంది, అప్పుడు మేము దానిని నాశనం చేస్తాము.

17. మరియు మేము నూహ్ తర్వాత ఎన్నో తరాలవారిని ఈవిధంగా నాశనంచేశాము. మరియు తన దాసుల పాపాలను తెలుసు కోవటానికి, చూడటానికి నీ ప్రభువే చాలు!

18. ఎవడు (ఇహలోక) తాత్కాలిక సుఖాలు కోరుకుంటాడో - మేము కోరినవానికి - దానిలో మాకు ఇష్టంవచ్చినంత, ఒసంగుతాము. తరువాత అతని కొరకు నరకాన్ని నియమిస్తాము, దానిలో అతడు అవమానంతో బహిష్కరించ బడినవాడై దహింపబడతాడు.

19. మరియు ఎవడు విశ్వాసితయి, పరలోక (సుఖాన్ని) కోరి దానికై కృషిచేయ వలసిన విధంగా కృషిచేస్తాడో, అలాంటివారి కృషి స్వీకరించబడుతుంది.

20. నీ ప్రభువు యొక్క బహుమానాలు వీరికి మరియు వారికి అందరికీ స్వేచ్ఛగా ప్రసాదించ

6) చూడండి, 50:22.

7) ఇలాంటి సందేశానికి చూ. 6:164, 35:18, 39:7 మరియు 53:38. దీని మరొక తాత్పర్యం: 'భారం మోసేవానిపై మరొకని భారం మోపబడదు.

బడతాయి. మరియు నీ ప్రభువు యొక్క బహు మానాలు (ఎవ్వరికీ) నిషేధించ బడలేదు.

21. చూడండి! మేము కొందరికి మరి కొందరిపై ఏవిధంగా ఘనత నొసంగామో! కాని పరలోక (జీవితసుఖ)మే గొప్పస్థానాలు గలది మరియు గొప్పఘనత గలది.

22. (ఓ మానవుడా!) అల్లాహ్ కు తోడుగా మరొక ఆరాధ్యదైవాన్ని కల్పించకు, అలా చేస్తే నీవు అవమానించబడి సహకారాలు పొందని (త్యజించ బడిన) వాడవుతావు. (1/8)

23. * మరియు నీ ప్రభువు: తనను తప్ప ఇతరులను ఆరాధించకూడదనీ మరియు తల్లి-దండ్రులతో మంచితనంతో వ్యవహరించాలనీ, ఆజ్ఞాపించి ఉన్నాడు. 8 ఒకవేళ వారిలో ఏ ఒక్కరు గానీ, లేదా వారిరువురు గానీ, ముసలివారైతే, వారితో విసుక్కుంటూ: "చీ! (ఉఫ్)" అని కూడా అనకు మరియు వారిని గద్దించకు మరియు వారితో మర్యాదగా మాట్లాడు.

24. మరియు వారి మీద కరుణ మరియు వినయ-విధేయతల రెక్కలను చాపు మరియు వారి కొరకు ఇలా ప్రార్థించు: "ఓ నా ప్రభూ! వారు ఏ విధంగా నన్ను బాల్యంలో పెంచారో అదే విధంగా నీవు వారి యెడల కరుణను చూపు!"

25. మీ మనస్సులలో ఉన్నది మీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. మీరు సన్మార్గులయితే, నిశ్చయంగా ఆయన వైపునకు (పశ్చాత్తాపంతో) పలుమార్లు మరల్వారిని ఆయన క్షమిస్తాడు.

26. మరియు బంధువులకు, పేదలకు మరియు బాటసారులకు, వారి హక్కు ఇవ్వు. 9

8) అల్లాహ్ (సు.త.) ఈ ఆయతలో తన ఆరాధన తరువాత, రెండో స్థానంలో, తమ తల్లి-దండ్రులతో మంచిగా వ్యవహరించాలని ఆజ్ఞాపించాడు. దీనితో వారి ఆదరణ, ఆజ్ఞాపాలన మరియు వారికి వినయ విధేయతలు చూపటం ఎంతముఖ్యమో తెలుస్తుంది.

9) ఇక్కడ విశదమయ్యేది ఏమిటంటే మన సంపత్తిలో దగ్గరి బంధువులకు, పేదలకు మరియు బాటసారులకు హక్కు ఉంది. కావున వారికి ఇవ్వటం, వారిని కనికరించ టమని భావించ రాదు. వారికి, వారి హక్కు ఇవ్వని వారు అల్లాహ్ (సు.త.) దృష్టిలో నిందార్థులు. ఈ ఆయతలో పేర్కొన్నట్లు దన సహాయానికి

మరియు (నీ ధనాన్ని) వృథా ఖర్చులలో వ్యర్థంచేయకు.

27. నిశ్చయంగా, వ్యర్థమైన ఖర్చులు చేసే వారు ఖైతానుల నోదరులు. మరియు ఖైతాన్ తన ప్రభువు పట్ల కృతఘ్నుడైనవాడు.

28. మరియు నీవు ఆశించే, నీ ప్రభువు కారుణ్యాన్ని పొందటానికి - నీకు వారసుండే ముఖం త్రిప్పుకోవలసి వచ్చినా - వారితో మృదువుగా మాట్లాడు.¹⁰

29. మరియు నీవు (పిసినారితనంతో) నీ చేతిని నీ మెడకు కట్టుకోకు¹¹ మరియు దానినిపూర్తిగా స్వేచ్ఛగాకూడా వదలి పెట్టకు. అలాచేస్తే నిందలకు గురిఅవుతావు, దిక్కు లేని వాడవై కూర్చుంటావు (నిచారిస్తావు).

30. నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు తాను కోరిన వారికి జీవనోపాధిని పుష్కలంగా ప్రసాదిస్తాడు మరియు తాను కోరిన వారికి తగ్గిస్తాడు. నిశ్చయంగా, ఆయనే తన దాసుల (స్థితుల)ను బాగా ఎరిగే వాడూ, చూసే వాడూను!

31. మరియు పేదరికానికి భయపడి మీరు మీ సంతానాన్ని చంపకండి. మేమే వారికి మరియు మీకు కూడా జీవనోపాధిని సమకూర్చేవారము. నిశ్చయంగా, వారిని చంపటం గొప్ప నేరం.¹²

32. మరియు వ్యభిచారాన్ని సమీపించకండి. అది నిశ్చయంగా, అశ్లీలమైనది మరియు బహు చెడ్డ మార్గము.¹³

మొట్టమొదటి హక్కుదార్లు, దగ్గరి బంధువులు, ఎవరి పోషణైతే విధి కాదో వారు, తరువాత పేద వారు ఆ తరువాత బాటసార్లు అని తెలుస్తుంది.

10) ఒకవేళ నీవు బంధువులకు, పేదలకు ఇవ్వలేని స్థితిలో ఉంటే, వారిని కసిరికొట్టే బదులు, నవ్వుతతో నిరాకరించు.

11) ఇదే విధమైన వాక్యానికి చూ. 5:64.

12) చూడండి, 6:137, 6:151, 81:8-9లలో మరియు 'సహీహ్ బుఖారీలో: 'షిర్క్ తరువాత ఘోర పాపం, పేదరికానికి భయపడి తన సంతానాన్ని హత్యచేయటం.' అని ఉంది. అంటే, ఫేమిలీ ప్లానింగ్ చేయటం, అబార్షన్ చేయించుకోవటం.

13) వ్యభిచారం అంటే భార్య-భర్త కాకుండా, ఏ ఇతర ఆడ-మగ, మగ-మగ లేక ఆడ-ఆడ వారి

33. న్యాయానికి తప్ప, అల్లాహ్ నిషేధించిన ఏ ప్రాణిని కూడా చంపకండి.¹⁴ ఎవడు అన్యాయంగా చంపబడతాడో, మేము అతని వారసునికి (ప్రతీకార) హక్కు ఇచ్చి ఉన్నాము.¹⁵ కాని అతడు హత్య (ప్రతీకార) విషయంలో హద్దులను మీర కూడదు. నిశ్చయంగా, అతనికి (ధర్మప్రకారం) సహాయ మొసంగబడుతుంది.

34. మరియు అతడు యుక్త వయస్సుకు చేరనంత వరకు - సక్రమమైన పద్ధతిలో తప్ప - అనాధుని ఆస్తిని సమీపించకండి. మరియు చేసిన వాగ్దానాన్ని పూర్తిచేయండి. నిశ్చయంగా, వాగ్దానం గురించి ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.¹⁶

35. మరియు మీరు కొలిచి ఇచ్చేటప్పుడు కొలతపాత్ర నిండుగా కొలిచి ఇవ్వండి. మరియు (తూచి ఇచ్చేటప్పుడు) త్రాసుతో సమానంగా తూకంచేయండి. ఇదే మంచి పద్ధతి మరియు (ఇదే) చివరకు మంచిఫలితం ఇస్తుంది.

36. మరియు (ఓ మానవుడా!) నీకు తెలియని విషయం వెంటపడకు.¹⁷ నిశ్చయంగా చూపులూ, వినికిడి మరియు హృదయం వీటన్నింటినీ గురించీ, (తీర్పు దినమున) ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.

మధ్య ఉండే లొంగికసంబంధం. వారిలో ఏఒక్కరూ లేక ఇద్దరూ వివాహితులైనా కాక పోయినా.

14) చూడండి, 2:190. అంటే, ధర్మయుద్ధంలో గానీ లేక న్యాయ ప్రతీకారానికి గానీ, లేక ఆత్మరక్షణకు గానీ కాకుండా, అన్యాయంగా ఏ ప్రాణిని కూడా చంపరాదు.

15) అల్-ఖిసాసు: న్యాయ ప్రతీకారం. చూ. 2:178. ఇక్కడ వలీ అంటే రక్త సంబంధీకుడైన దగ్గరి బంధువు అని అర్థం.

16) మానవుడు అల్లాహ్ (సు.త.)తో చేసుకున్న వాగ్దానమైనా, లేక తనతోటి మావవునితో చేసిన వాగ్దానమైనా దానిని తప్పక పూర్తి చేయాలి, లేకుంటే పునరుత్థాన దినమున దానిని గురించి ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.

17) అంటే నీకు తెలియని దానిని గురించి ఇతరులపై అనుమానపడకు. మరియు నీకు తెలియని దానిని అనుసరించకు.

37. మరియు భూమిపై విర్రవీగుతూ నడవకు.¹⁸ నిశ్చయంగా నీవు భూమిని చీల్చునూ లేవు మరియు పర్వతాలఎత్తుకు చేరనూ లేవు!

38. ఇవన్నీ దుష్కార్యాలే, నీ ప్రభువు దృష్టిలో ఎంతో అసహ్యకరమైనవి.

39. ఇవి వివేకంతో నిండివున్న విషయాలు వాటిని నీ ప్రభువు నీకు దివ్య జ్ఞానం (హిమా) ద్వారా తెలియజేశాడు. మరియు అల్లాహ్ తో పాటు మరొకరిని ఆరాధ్యదైవంగా చేసుకోకు. అలాచేస్తే అవమానానికి గురిఅయి, బహిష్కరించబడి నరకంలో త్రోయబడతావు.

40. ఏమి? మీ ప్రభువు, మీకు ప్రత్యేకంగా కుమారులను ప్రసాదించి తన కొరకు దేవ దూతలను కుమార్తెలుగాచేసుకున్నాడా? నిశ్చయంగా మీరు పలికేది చాలా ఘోరమైన మాట.¹⁹

41. మరియు వారు వాస్తవానికి హిత బోధ పొందుతారని, మేము ఈ ఖుర్ఆన్ లో అనేక విధాలుగా బోధించాము.²⁰ కాని అది వారి వ్యతిరేకతను మాత్రమే అధికం చేస్తున్నది.

42. వారితో అను: "ఒకవేళ వారు వారన్నట్లు అల్లాహ్ తో పాటు ఇతర ఆరాధ్యదైవాలో ఉన్నట్లైతే, వారు కూడా (అల్లాహ్) సింహాసనానికి ('అర్దకు) చేరే మార్గాన్ని వెతికే వారు

18) విర్రవీగుటం అల్లాహ్ (సు.త.)కు ఎంతో అసహ్యకరమైనది. ఖారున్ విర్రవీగుటం వల్లనే, తన ధన సంపత్తులతో సహా భూమిలోకి త్రోక్కి వేయబడ్డాడు. చూ. 28:81.

19) వారు అల్లాహ్ (సు.త.)కు కుమార్తెలను మరియు తమకేమో కుమారులను ఎన్నుకుంటున్నారు. చూ. 16:57-59.

20) ప్రతివిధంగా బోధించాము: అంటే పూర్వకాలపు ప్రజల కథలు చెప్పి, ఉదాహరణలు, ఉపమానాలు ఇచ్చి, హితబోధలు చేసి, పర్వవసానాలు చూపి, అనేక విధాలుగా అల్లాహ్ (సు.త.) ఖుర్ఆన్ లో బోధించాడు, భయపెట్టాడు. బహుశా మానవులు గుణపాఠం నేర్చుకొని, అతిస్వల్పకాలపు ఈ జీవితంలో విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసి, రాబోయే శాశ్వత జీవితంలో ఎడతెగని సుఖసంతోషాలు పొందాలని. కాని చాలామంది దానిని అర్థం చేసుకోలేక చోటున్నారు. తమ భ్రష్టాచారాలను మరింత అధికం చేసుకుంటున్నారు.

కదా!"²¹

43. ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు మరియు అత్యున్నతుడు, వారు అపాదించే మాటల కంటే మహోన్నతుడు, మహానీయుడు (గొప్పవాడు).

44. సప్తాకాశాలు, భూమి మరియు వాటిలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉంటాయి. మరియు ఆయన పవిత్రతను కొనియాడనిది, ఆయన స్తోత్రం చేయనటువంటిది ఏదీలేదు, కాని మీరు వాటి స్తుతిని అర్థం చేసుకోలేరు. నిశ్చయంగా, ఆయన ఎంతో సహనశీలుడు, క్షమాశీలుడు.

45. మరియు నీవు ఖుర్ఆన్ ను పఠించేటప్పుడు నీకూ మరియు పఠలోకజీవితాన్ని విశ్వసించని వారికీ, మధ్య కనబడని తెరవేసి ఉన్నాము.

46. మరియు వారు గ్రహించకుండా, వారి హృదయాల మీద తెరలు మరియు వారి చెవులలో చెవుడు వేసి ఉన్నాము.²² ఒక వేళ నీవు ఖుర్ఆన్ (పారాయణం)లో నీ ప్రభువు యొక్క ఏకత్వాన్ని ప్రస్తావిస్తే వారు అసహ్యంతో వెనుదిరిగి మరలిపోతారు.

47. వారు నీ మాటలను వింటున్నప్పుడు, వారు ఏమి వింటున్నారో మాకు బాగా తెలుసు.

21) ఈ ఆయత్ ను వ్యాఖ్యాతలు రెండు విధాలుగా బోధించారు: (1) ఇద్దరు లేక అంతకంటే ఎక్కువ మంది రాజులు ఉంటే, వారిలో ప్రతిఒక్కడు భూమిలో ప్రతిచోటా తన అధికారాన్నే నెలకొల్పటానికి పాటు పడతాడు. అదేవిధంగా ఈ ఇతర దేవతలు కూడా ప్రయత్నించే వారు, ఒకవేళ వారు ఉండి ఉంటే! అది ఇంతవరకు జరుగ లేదు. అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక విశ్వ సామ్రాజ్యధిపతి లేడు.

(2) ఏ విధంగానైతే ముస్లిములు బావిస్తున్నారో: వారు ఆరాధించే వారు ఇంతవరకు అల్లాహ్ (సు.త.) సాన్నిహిత్యాన్ని పొంది ఉన్నారు మరియు తమను ఆరాధించే వారిని కూడా అల్లాహ్ (సు.త.) దగ్గరకు తీసుకువోవటానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇది సత్యం కాదు. ఈ విషయం అల్లాహ్ (సు.త.) తన గ్రంథం (ఖుర్ఆన్)లో ఎన్నో సార్లు విశదం చేశాడు. చూ. 17:57.

22) చూడండి, 6:25 మరియు 2:7.

ఈ దుర్కార్థులు ఏకాంతంలో ఉన్నప్పుడు పరస్పరం గుసగుసలాడుతూ ఇలా చెప్పుకుంటారు: "మీరు అనుసరిస్తున్న ఈ మనిషి కేవలం మంత్రజాలానికి గురి అయిన వాడు మాత్రమే."

48. (ఓ ముహమ్మద్!) చూడు! వారు నిన్ను ఎలాంటి ఉదాహరణలతో పోల్చు తున్నారు, ఎందు కంటే వారు మార్గం తప్పారు, కావున వారు (సరైన) మార్గం పొందలేరు.²³

49. మరియు వారు ఇలా అంటారు: "ఏమీ? మేము ఎముకలుగా మరియు దుమ్ముగా (పోడిగా) మారిపోయిన తరువాత కూడా తిరిగి క్రొత్త సృష్టిగా లేవబడతామా?" (1/4)

50. * వారితో అను: "మీరు రాళ్ళుగాగానీ, లేదా ఇనుముగాగానీ మారిపోయిఉండినా సరే!"

51. "లేదా, తిరిగి సృష్టింపబడటానికి అసాధ్యమైనదని మీ హృదయాలు భావించే దానిగా ఉన్నా సరే! (తిరిగి లేవబడతారు)." వారు మళ్ళీ ఇలా అడుగుతారు: "మమ్మల్ని తిరిగి బ్రతికించి లేపగల వాడుఎవడు?" వారితో అను: "ఆయనే, మిమ్మల్ని మొదటి సారి పుట్టించిన వాడు!" వారు ఎగతాళిగా తలలు ఊపుతూ అంటారు: "అయితే! అది ఎప్పుడు సంభవిస్తుంది?" వారితో అను: "బహుశా ఆ సమయం సమీపంలోనే ఉండవచ్చు!"

52. ఆ దినమున, ఆయన మిమ్మల్ని పిలిచినప్పుడు! మీరు ఆయన పిలుపుకు సమాధానంగా ఆయనను స్తుతిస్తూ వస్తారు. మరియు మీరు కేవలం కొంతకాలం మాత్రమే (భూమిలో) ఉండి వున్నట్లు భావిస్తారు.²⁴

23) వారు దైవప్రవక్త (స'అస)ను మాంత్రికుడు, మంత్ర జాలానికి గురిఅయినవాడు, పిచ్చి వాడు, జ్యోతిష్యుడు అని తమ నోటికి వచ్చినట్లు ఆరోపించారు. ఎందుకంటే వారు మార్గభ్రష్టు లైనవారు కాబట్టి వారెన్నడూ మార్గదర్శకత్వం పొంద లేరు.

24) పరలోక జీవితంతో పోల్చితే ఇహలోక జీవితకాలం ఎంతో చిన్నది. పరలోక జీవితం అంతం లేనిది. మానవుని కాలగణనం ఈ భూలోకానికి మాత్రమే వర్తిస్తుంది. ఎందుకంటే దాని గణన భూగోళపు తన చుట్టూ తాను

53. మరియు నా దాసులతో, వారు మాట్లాడేటప్పుడు మంచి మాటలనే పలకమని చెప్పు. (ఎందు కంటే) పైతాన్ నిశ్చయంగా, వారి మధ్య విరోధాన్ని రేకెత్తించడానికి ప్రయత్నిస్తుంటాడు. నిశ్చయంగా, పైతాన్ మానవుడికి బహిరంగ శత్రువు.²⁵

54. మీ ప్రభువుకు మిమ్మల్ని గురించి బాగా తెలుసు. ఆయన కోరితే మిమ్మల్ని కరుణించవచ్చు, లేదా ఆయన కోరితే మిమ్మల్ని శిక్షించవచ్చు! మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) మేము నిన్ను వారి కార్య కర్తగా (రక్షకునిగా) నియమించి పంపలేదు.

55. మరియు భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న వారందరినీ గురించి నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. మరియు వాస్తవానికి మేము కొందరు ప్రవక్తలకు మరికొందరిపై ఘనతనొసంగాము. మరియు మేము దావూద్ కు 'జబూర్' ²⁶ ఇచ్చాము.

56. వారితో ఇట్లను: "ఆయన (అల్లాహ్)ను కాదని మీరెవరినైతే (ఆరాధ్యదైవాలుగా) భావించారో, వారిని అర్థించి చూడండి; మీ ఆపదను తొలగించటానికి గానీ, దానిని మార్చటానికి గానీ వారికి ఎలాంటి శక్తిలేదు."

57. వారు, ఎవరినైతే వీరు ప్రార్థిస్తూ ఉన్నారో, వారే తమ ప్రభువు సాన్నిధ్యాన్ని పొందటానికి మార్గాన్ని వెతుకుతున్నారు. మరియు వారిలో ఆయనకు ఎవరు ఎక్కువ సాన్నిధ్యం పొందుతారో అని ప్రయత్నిస్తున్నారు. మరియు

మరియు సూర్యుని చుట్టూ చేసే పర్యటనకు బద్దమై ఉంది. చూ. 79:46, 20:102, 104, 30:55, 23:112, 114.

25) ఇది ప్రతి ఒక్కడు ఇతరులతో మాట్లాడేటప్పుడు జ్ఞాపకముంచుకోవలసిన ఆయతీ. దైవప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: 'మీలో ఎవ్వరు కూడా తన నోదరుని (ముస్లిం) వైపునకు ఆయుధాన్ని చూప కండి. ఎందుకంటే మీకు తెలియకుండానే పైతాన్ ఆ ఆయుధాన్ని నడిపించి అతన్ని చంపించవచ్చు మరియు మీరు నరకాగ్నిలో పడిపోవచ్చు.' (స.బు., 'స.ము.). చూ. 16:125 మరియు 29:46.

26) దావూద్ (అ.స.)పై అవతరింపజేయబడిన దివ్యగ్రంథం 'జబూర్' (కీర్తనలు / psalms).

ఆయన కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తున్నారు మరియు ఆయన శిక్షకు భయపడుతున్నారు.²⁷ నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు శిక్ష, దానికి భయపడ వలసిందే!

58. మరియు పునరుత్థాన దినానికి ముందు మేము నాశనంచేయని, లేదా కఠిన శిక్షకు గురిచేయని, నగరమనేది ఉండదు. ఈ విషయం గ్రంథంలో వ్రాయబడి వుంది.

59. మరియు నిదర్శనాలను (ఆయాత్లను) పంపకుండా మమ్మల్ని ఏదీ ఆపలేదు. కాని పూర్వ కాలపు ప్రజలు వాటిని తిరస్కరించడమే తప్ప!²⁸ మరియు మేము సమూదు జాతి వారికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనంగా ఒక ఆడబంటిను పంపాము, కాని వారు దాని పట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించారు.²⁹ మరియు మేము నిదర్శనాలను (ఆయాత్లను) పంపుతున్నది, కేవలం ప్రజలు

27) వారు ఆ దైవాలు: అంటే, యూదులూ మరియు క్రైస్తవులు, దేవుళ్ళని భావించే 'ఉజైర్ (అ.స.), లేక 'ఉసా (అ.స.) గానీ; లేక ముప్పికలు ఆరాధించే జిన్నాతులు గానీ, దైవ దూతలు గానీ, కల్పిత దైవాలుగానీ, విగ్రహాలు గానీ లేక పుణ్యవస్తువులైన ముస్లింలు గానీ, లేక ఇతర వలీలు గానీ కావచ్చు. వీరంతా తమ ప్రభువు సాన్నిధ్యాన్ని పొందే మార్గాన్ని వెతుకు తున్నారు. అలాంటప్పుడు వారు ఇతరులకు ఏ విధంగా సహాయపడగలరు. వీరిని ఆరాధించటం మరియు వీరి సహాయం కోరటం పిర్క్. అల్లాహ్ (సు.త.) పిర్క్ను ఎన్నడూ క్షమించడు.

28) పూర్వకాలపు ప్రజలు తమ ప్రవక్తల నుండి నిదర్శనాలు (ఆయాత్) కోరారు. ఆ నిదర్శనాలు వచ్చిన తరువాత కూడా వారు విశ్వాసులు కాలేదు. దాని ఫలితంగా వారిపై అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్షపడి వారు నాశనం చేయబడ్డారు. ఇదే విధంగా మక్కా ముప్పికలు కూడా దైవప్రవక్త (స'అస) నుండి నిదర్శనాలు కోరారు. మక్కా పర్వతాలను బంగా రంగా మార్చమన్నారు. పూర్వ జాతి వారివలే వీరూ నిదర్శనాలు వచ్చిన తరువాత కూడా విశ్వసించరని మరియు వారంతా నాశనం చేయబడ తారని అతను (స'అస) నిదర్శనాలను కోరలేదు. (వివరాలకు చూ. ముస్నద్ అ'హ్మద్, 29.1, పేజీ-258).

29) ఆ ఆడబంటి నిదర్శనం కోరకు చూ. 7:73, 54:27.

వాటిని చూసి భయపడటానికే!

60. "నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు ప్రజలను పరివేష్టించి ఉన్నాడు." అని మేము నీతో చెప్పిన విషయం (జ్ఞాపకం చేసుకో)! మేము నీకు (ఇస్రా' రాత్రిలో) చూపిన దృశ్యం³⁰ - మరియు ఖురీఆన్ లో శపించబడిన (నరక) వృక్షం³¹ - మేము వారికి ఒక పరీక్షగా చేశాము. కాని మా భయ పెట్టడం, వారి తలబిరుసుతనాన్ని మాత్రమే మరింత అధికం చేస్తున్నది.

61. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) మేము దేవదూతలతో: "ఆదమ్మకు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి." అని చెప్పినప్పుడు; ఒక్క ఇబ్నీస్ తప్ప, అందరూ సాష్టాంగపడ్డారు.³² అతడు అన్నాడు: "ఏమీ? నీవు మట్టితో సృష్టించిన వానికి నేను సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయాలా?"

62. ఇంకా ఇలా అన్నాడు: "ఏమీ? నేను చూడటం లేదా? నీవు ఇతనికి నాపై ఆధిక్యత నిద్దావు. కానీ ఒకవేళ నీవు నాకు పునరుత్థానదినం వరకు వ్యవధినిస్తే, నేను ఇతని సంతతి వారిలో కొందరిని తప్ప అందరినీ వశపరచుకొని తప్పుదారి పట్టిస్తాను."³³

63. ఆయన (అల్లాహ్) అన్నాడు: "సరే పో! వారిలో నిన్ను ఎవరు అనుసరిస్తారో! నిశ్చయంగా, మీరందరికీ నరకమే ప్రతిఫల మవుతుంది, పరిపూర్ణ ప్రతిఫలం!

30) దైవప్రవక్త (స'అస) యొక్క రాత్రివేళ మస్జిద్ అల్-హరాం నుండి మస్జిద్ అల్-అఖ్బా మరియు అక్కడ నుండి సఫాకాశాలలోనికి పోవటం మరియు తమ ప్రయాణాలలో సాక్షాత్తుగా చూసిన దృశ్యాల వివరణ విశ్వాసులకు వారి విశ్వాసాన్ని అధికం చేసింది మరియు సత్య తిరస్కారులకు వారి తలబిరుసు తనాన్ని.

31) ఆ నరక వృక్షఫలాలూ, నరకవాసులకు ఆహారంగా ఇవ్వబడతాయి. దానిపేరు 'జుఖ్ఖూమ్ (జెముడు వృక్షం). దాని వివరాలకు చూడండి, 37:62-66 మరియు 44:43-44.

32) ఆదమ్ (అ.స.) వివరాల కోరకు చూ. 2:30-34, 7:11-18, 15:26-41 మరియు సూరాహ్ లు 18, 20, 38 కూడా.

33) ఇబ్నీస్ మాటల కోరకు చూడండి, 7:16-17.

64. "మరియు నీవు నీ ధ్వనితో (మాటలతో) వారిలో ఎవరెవరిని ఆశచూపి (ఆకర్షించ గలవో) ఆకర్షించు.³⁴ మరియు నీ అశ్లేక దళాలతో మరియు నీ పదాతి దళాలతో వారి మీదపడు.³⁵ మరియు వారికి సంపదలో, సంతానంలో భాగస్వామివికా³⁶ మరియు వారితో వాగ్దానాలు చెయ్యి.³⁷ మరియు పైతాన్ చేసే వాగ్దానాలు మోసపుచ్చటం తప్ప ఇంకేముంటాయి.³⁸

65. "నిశ్చయంగా, నా దాసులు! వారిపై నీకు ఏవిధమైన అధికారం లేదు.³⁹ మరియు వారికి కార్యకర్తగా (రక్షకునిగా)నీ ప్రభువేదాలు!"

66. మీ ప్రభువు, ఆయనే - ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించడానికి - మీ కొరకు సముద్రంలో నావలను నడిపింపజేసేవాడు. నిశ్చయంగా, ఆయన మీ పట్ల అపార కరుణా ప్రదాత.

67. మరియు ఒకవేళ సముద్రంలో మీకు ఆపదవస్తే ఆయన (అల్లాహ్) తప్ప, మీరు

34) 'సౌతిక: నీ ధ్వని అంటి-పాటలు, వాద్యాలు మరియు ఇతర మోసపుచ్చే మాటలు, అని అర్థం. వీటితో పైతాన్ మానవులను మోసపుచ్చుతాడు.

35) దళాలు అంటి - పైతాను అడుగుజడలను అనుసరించే మానవులు, జిన్నాతులు.

36) అమ్కాల్ వ అవ్లాద్: అంటి సంపదలు మరియు సంతానం. అంటి నిషిద్ద(హరామ్) మార్గాలతో సంపా దించి, 'హరామ్ చేష్టలలో ఖర్చుచేసే ధన సంపత్తులు మరియు వ్యభిచారం వల్ల వచ్చే సంతానం.

37) పైతాన్ వాగ్దానాలు అంటి స్వర్గనరకాలు అనేవి ఏమీలేవు, మరణించిన తరువాత పునరుత్థానం అనేది లేదు. మన జీవితం ఈ భూలోక జీవితం మాత్రమే. కావున నీలైనంత వరకు దీని సుఖసంతోషాలను మీకు తోచినట్లు అనుభవించండి అని ప్రజలను మోసపుచ్చటం.

38) చూడండి, 4:120.

39) నా దాసులు: అంటి అల్లాహ్(సు.త.)ను నమ్ముకొని ఆయనపై ఆధారపడి, ఆయన చూపిన మార్గం మీదనే నడిచే సద్గురువులు. అల్లాహ్ (సు.త.) అలాంటి వారి, రక్షకుడు మరియు కార్యకర్త. పైతాన్ కు అలాంటి వారిపై ఎలాంటి అధికారం ఉండదు. చూ. 14:22, 15:42.

పిలిచేవారందరూ మిమ్మల్ని త్యజిస్తారు. కాని, ఆయన మిమ్మల్ని రక్షించి, ఒడ్డుకు చేర్చినపుడు, మీరు ఆయన నుండి ముఖం త్రిప్పుకుంటారు. వాస్తవానికి మానవుడు ఎంతో కృతఘ్నుడు.

68. ఏమీ? ఆయన! నేల చీలిపోయి మిమ్మల్ని మ్రింగకుండా; లేదా తుఫాను మీపై రాకుండా; మిమ్మల్ని సురక్షితంగా ఉండనివ్వగలడని మీరు భావిస్తున్నారా?⁴⁰ అప్పుడు మీరు ఏ రక్షకుడినీ పొందలేరు.

69. లేదా! మరొక సారి ఆయన మిమ్మల్ని సముద్రంలోకి తీసుకొనిపోయి - మీ కృతఘ్నులకు ఫలితంగా - మీ మీద తీవ్రమైన తుఫానుగాలిని పంపి, మిమ్మల్ని ముంచివేయకుండా సురక్షితంగా ఉండనివ్వ గలడని భావిస్తున్నారా? అప్పుడు మాకు విరుద్ధంగా⁴¹ సహాయపడే వారినెవ్వరినీ మీరు పొందలేరు. (3/8)

70. * మరియు వాస్తవానికి మేము ఆదమ్ సంతతికి గౌరవము నొసంగాము.⁴² మరియు వారికి నేలమీదనూ, సముద్రం లోనూ, ప్రయాణం కొరకు వాహనాలను ప్రసాదించాము. మరియు మేము వారికి పరిశుద్ధమైన వస్తువులను జీవనోపాధిగా సమ కూర్చాము. మరియు మేము సృష్టించిన ఎన్నో ప్రాణులపై వారికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత నిచ్చాము.

71. (జ్ఞాపకముంచుకోండి!) ఒక రోజు మేము మానవులందరినీ వారి వారి నాయకులతో

40) ఏ విధంగానైతే అల్లాహ్ (సు.త.)కు అవిధేయులైన, పూర్వ తరాల వారు శిక్షింప బడ్డారో, అలా మీరు కూడా శిక్షింపబడరని భావిస్తున్నారా?

41) తీబీఅన్: పగతీర్చుకునేవాడు, కక్ష తీర్చుకునే వాడు. అంటి ఒకసారి మిమ్మల్ని సముద్రంలో తుఫాన్ నుండి క్షేమంగా బయటపెట్టిన తర్వాత ఆయన (అల్లాహు త'అలాయ్) మీ అవిధేయతకు కారణంగా మీరు మరల సముద్రంలోకి పోయి నపుడు మిమ్మల్ని ముంచివేయవచ్చని మీరు భయపడరా? అప్పుడు ఆయన (సు.త.)కు విరుద్ధంగా మీకు, మీ కల్పితదైవాలు ఎవ్వరూ సహాయపడలేరు.

42) చూడండి 2:31, వారికి ముంచివేయడం అర్థం చేసుకునే విచక్షణా శక్తినీ, బుద్ధిని ప్రసాదించాము.

(ఇమామ్లతో) సహా పిలుస్తాము.⁴³ అప్పుడు వారి కర్మపత్రాలు కుడి చేతిలో ఇవ్వబడిన వారు,⁴⁴ తమ కర్మ పత్రాలను చదువుకుంటారు మరియు వారికి రవ్వంత (ఖర్జూర బీజపు చీలికలోని పొరంత) అన్యాయం కూడా జరుగదు.

72. మరియు ఎవడు ఇహాలోకంలో అందుడై మెలగుతాడో, అతడు పరలోకంలో కూడా అందుడిగానే ఉంటాడు⁴⁵ మరియు సన్మార్గం నుండి భ్రష్టుడవుతాడు.

73. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) మేము నీపై అవతరింపజేసిన దివ్యజ్ఞానం (హుదా) నుండి నిన్ను మరలించి, నీవు అదికాక మా పేరుతో మరొక దానిని (సందేశాన్ని) కల్పించాలని నిన్ను పురికొల్పటానికి వారు ప్రయత్నిస్తున్నారు.⁴⁶ నీవు అలా చేసిఉంటే వారు తప్పకుండా నిన్ను తమ ఆప్తమిత్రులుగా చేసుకునేవారు.

74. మరియు ఒకవేళ మేము నిన్ను స్థిరంగా ఉండకపోతే నీవు వారి వైపుకు కొంతైనా మొగ్గి ఉండే వాడవు.

75. అలాగైతే, మేము నీకు ఈ జీవితంలో రెట్టించు శిక్షను మరియు చనిపోయిన తరువాత కూడా రెట్టించు శిక్షను రుచిచూపి ఉండేవారం.

43) ఇమామ్: అంటే నాయకుడు ఇక్కడ వ్యాఖ్యాతలు దీనికి మూడు అర్థాలిచ్చారు. (1) దైవ ప్రవక్తలు, (2) దివ్యగ్రంథాలు, (3) కర్మపత్రాలు. ప్రతి ఒక్కరు తమ కాలపు దైవ ప్రవక్త లేక దివ్యగ్రంథం లేక కర్మపత్రంతో పిలువబడతారు. ఇట్టి-కసీర్ మరియు షాకాని ఈ మూడవది అంటే కర్మపత్రమని భావిస్తున్నారు. చూడండి, 53:39.

44) చూడండి, 69:19 మరియు 84:7.

45) అందుడు అంటే హృదయంతో అందుడు లేక సత్యాసత్యాలను అర్థంచేసుకోలేని వాడు. ఇంకా చూడండి, 20:124-125.

46) ఇది ముప్పికే ఖురైషులు దైవప్రవక్త ('అస) ముందు పెట్టిన మరొక ప్రస్తావన అంటే అతను వారి కల్పిత దైవాలను నిజమైన దైవాలని గుర్తిస్తే వారు కూడా అతనిని దైవప్రవక్తగా గుర్తిస్తామని పెట్టిన షరతు. దానిని అతను ('అస) నిరాకరించారు.

అప్పుడు మాకు వ్యతిరేకంగా నీకు సహాయపడే వాడిని ఎవ్వడినీ నీవు పొందివుండేవాడవుకాదు.

76. మరియు వారు (అవిశ్వాసులు) నిన్ను కలవరపెట్టి, నిన్ను ఈ భూమినుండి వెడలగొట్టటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అలాంటి వారు నీవు వెళ్ళిపోయినతరువాత, వారు కూడా కొద్ది కాలం మాత్రమే ఉండగలిగే వారు.⁴⁷

77. (ఓ ముహమ్మద్) ఇది వాస్తవానికి! మేము, నీకు పూర్వం పంపిన ప్రవక్తలందరికీ వర్తించిన సంప్రదాయమే! నీవు మా సాంప్రదాయంలో ఎలాంటి మార్పును పొందలేవు.

78. మధ్యాహ్నం సూర్యుడు వాలినప్పటి నుండి, రాత్రి అయి చీకటి పడేవరకూ నమాజ్ లను సలుపు. మరియు ప్రాతకాలంలో (నమాజ్లో) ఖుర్ఆన్ పఠించు.⁴⁸ నిశ్చయంగా ప్రాతకాల ఖుర్ఆన్ పఠనం (దేవదూతల ద్వారా) వీక్షింప బడుతుంది.⁴⁹

79. మరియు రాత్రివేళలో జాగరణ (తహజ్జుద్) నమాజ్ చెయ్యి.⁵⁰ ఇది నీకొరకు అదనపు

47) కావున కొద్దికాలం తరువాత 2 హి.శ.లో బద్దలో మక్కా ఖురైషుల పలువురు నాయకులు చంపబడ్డారు. మరియు 8వ హిజ్రీలో ముస్లింలు మక్కాను జయించారు.

48) ఈ ఆయత్లో ఐదు విధి (ఫర్దీ)గా సలుప వలసిన నమాజ్ల ప్రస్తావన వచ్చింది. సూర్యుడు వాలిన తరువాత జుమ్హూ, సూర్యాస్తమయానికి కొంత కాలం ముందు 'అస్త', సూర్యాస్తమయం కాగానే మ/గరిబ్, కొంత చీకటి పడ్డ తరువాత 'ఇషా మరియు ప్రాతకాలమున సూర్యోదయాని ముందు ఫజ్ జేయాలని. ఫజ్ నమాజ్లో ఖుర్ ఆన్ పఠనం ఎక్కువగా చేయాలి. ఈ నమాజ్లను గురించిన వివరాలు 'సహీహ్ హదీస్'లలో ఉన్నాయి.

49) ప్రాతకాలపు-ఫజ్ నమాజ్ సమయంలో పగటి మరియు రాత్రి దైవదూతలు కలుస్తారు. వారంతా ప్రజల నమాజ్లను చూస్తారు. మరియు దానిని గురించి అల్లాహుత'అలాకు తెలుపుతారు. అది అల్లాహ్ (సు.త.)కు అగోచరమైనది కాదు, కానీ ఆయన (సు.త.) వారినుండి తనప్రజలప్రశంసలు వినగోరుతాడు. ('స. బు'ఖారీ మరియు ముస్లిం).

50) తహజ్జుద్: అంటే నిద్రాభంగం. ఇది నసీల్ నమాజ్, అంటే అదనంగా చేసే నమాజ్.

(నసీలీ) నమా'జ్. దీనితో నీ ప్రభువు నిన్ను (పునరుద్ధానదినమున) ప్రశంసనీయమైన స్థానము (మఖామమ్ మ'హ్ మూద్) నొసంగ వచ్చు!

80. మరియు ఇలా ప్రార్థించు: "ఓ నా ప్రభూ! నీవు నా ప్రతి ప్రవేశాన్ని, సత్య ప్రవేశంగా చేయి మరియు నా బహిర్గమనాన్ని కూడా సత్య బహిర్గమనంగా చేయి మరియు నీవైపు నుండి నాకు అధికారకక్షిని, సహాయాన్ని ప్రసాదించు."⁵¹

81. మరియు ఇలా అను: "సత్యం వచ్చింది మరియు అసత్యం అంతరించింది. నిశ్చయంగా అసత్యం అంతరించక తప్పదు."⁵²

82. మరియు మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ద్వారా విశ్వాసులకు స్పష్టతను మరియు కారుణ్యాన్ని క్రమక్రమంగా అవతరింపజేస్తాము. కాని దుర్మార్గులకు ఇది నష్టం తప్ప మరేమీ అధికం చేయదు.⁵³

83. మరియు ఒకవేళ మేము మానవుణ్ణి అనుగ్రహిస్తే, అతడు ముఖం త్రిప్పుకొని (మా నుండి) మరలిపోతాడు. కాని అతనికి కీడు

దైవప్రవక్త (స'అస) రాత్రి మొదటి భాగంలో నిద్ర తీసుకొని, చివరి భాగంలో నిద్రనుండి లేచి నమా'జ్ చేసేవారు, అదే తహజ్జుద్ నమా'జ్. 'సహీహ్ హదీస్'లలో దీని వివరాలున్నాయి. ఇంకా చూడండి, 76:26.

51) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఈ ఆయత్ ప్రస్తానం (హిజ్రత్) సమయంలో అవతరింపజేయబడిందని అంటారు. అంటే యస్'రిబ్ (మదీనా మునవ్వరా) ప్రవేశాన్ని మరియు మక్కా ముకర్రమా బహిర్గమనాన్ని సత్యమైనవి చేయమని దైవప్రవక్త (స'అస) ప్రార్థిస్తున్నారు. మరి కొందరు అంటారు: నన్ను సత్యం మీద మరణింపజేయి మరియు సత్యంతో పునరుత్థ రింపజేయి. ఇమామ్ షాకాని అంటారు: ఈ అన్నీ అర్థాలు కూడా సమంజస మైనవే, ఎందుకంటే ఇది ఒక దు'ఆ.

52) మక్కా ముకర్రమా విజయం తరువాత, దైవప్రవక్త (స'అస) కాబాలో ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ 360 విగ్రహాలు ఉంటాయి. వాటిని ఒక చిన్న కట్టితో కొట్టుతూ ఈ ఆయత్ చదువుతారు. ('సహీహ్ బు'ఖారీ, ముస్లిం).

53) ఇటువంటి ఆయత్ కు చూడండి, 10:57.

కలిగితే నిరాశచెందుతాడు.⁵⁴

84. వారితో ఇలా అను: "ప్రతి ఒక్కడు తనకు తోచినట్లే పనులుచేస్తాడు, కాని మీ ప్రభువుకు మాత్రం ఎవడు సన్మార్గం పొందే వాడో బాగా తెలుసు."⁵⁵

85. మరియు వారు నిన్ను ఆత్మ (దు'హ్)ను గురించి ప్రశ్నిస్తున్నారు. వారితో ఇలా అను: "ఆత్మ! నా ప్రభువు ఆజ్ఞతో వస్తుంది. మరియు (దానిని గురించి) మీకు ఇవ్వబడిన జ్ఞానం అతి స్వల్పమైనది."⁵⁶

86. మరియు ఒకవేళ మేము కోరినట్లయితే నీపై అవతరింపజేయబడిన సందేశాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) లాగుకోగలము (స్వాధీన పరచుకోగలము). అప్పుడు దానిని గురించి, మాకు వ్యతిరేకంగా, నీవు ఏసహాయకుడినీ పొందలేవు -

87. కేవలం నీ ప్రభువు కారుణ్యం తప్ప! నిశ్చయంగా, నీపై ఉన్న ఆయన (నీ ప్రభువు) అనుగ్రహం ఎంతో గొప్పది.

88. ఇలా అను: "ఒకవేళ మానవులు మరియు జిన్నాతులు అందరూ కలిసి, ఈ ఖుర్ఆన్ వంటి దానిని కల్పించి తీసుకురావటానికి ప్రయత్నించినా - వారు ఒకరి కొకరు తోడ్పడినప్పటికీ - ఇటువంటి దానిని కల్పించి తేలేరు."⁵⁷

89. మరియు వాస్తవానికి, మేము ఈ ఖుర్ఆన్ లో ప్రజలకు ప్రతివిధమైన ఉపమానాన్ని వివరించి బోధించి ఉన్నాము. అయినా

54) మానవుడు సుఖసంతోషాలలో ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.)ను మరచి పోతాడు మరియు కష్ట కాలంలో నిరాశ చెందుతాడు. కాని ఒక విశ్వాసి రెండు పరిస్థితులలోనూ తన ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడుతూ, ఆయన స్తోత్రం చేస్తూ ఉంటాడు. చూడండి, 11:9-11.

55) దీని సారాంశము, 11:121-122 ఆయత్ ల మాదిరిగానే ఉంది.

56) అర్-దు'హ్: ఆత్మను గురించి కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.)కు మాత్రమే తెలుసు. దాని జ్ఞానం కేవలం నా ప్రభువు (సు.త.)కు మాత్రమే ఉంది. దాని జ్ఞానం ఆయన (సు.త.) ప్రవక్తల (అ.స.)కు కూడా ఇవ్వలేదు. అది ఆయన (సు.త.) ఆజ్ఞతో వస్తుంది: 'కున్ ఫ యకూన్.'

57) చూడండి, 52:34.

దాలామంది ప్రజలు సత్య-తిరస్కారులు గానే ఉండిపోయారు.

90. మరియు వారు ఇలా అంటారు: "(ఓ ము'హమ్మద్!) నీవు భూమి నుండి మా కొరకు ఒక చెలమను ఝల్లున ప్రవహింప జేయనంత వరకు మేము నిన్ను విశ్వసించము; 58

91. "లేదా! నీ కొరకు ఖర్జూరపు మరియు ద్రాక్షతోట ఏర్పడి, దాని మధ్య నుండి సెల యేళ్ళు పొంగి ప్రవహింపజేయనంత వరకు;

92. "లేదా, నీవు మమ్మల్ని భయపెట్టి నట్లు, 59 ఆకాశం ముక్కలై మాపై పడవేయ బడనంత వరకు; లేదా అల్లాహ్ ను మరియు దేవదూతలను మా ముందు ప్రత్యక్ష పరచ నంత వరకు;

93. "లేదా నీ కొరకు స్వర్ణగృహం ఏర్పడ నంత వరకు; లేదా నీవు ఆకాశంలోకి ఎక్కి పోయినా నీవు, మేము చదువగలిగే ఒక గ్రంథాన్ని అవతరింపజేయనంతవరకు; నీవు ఆకాశంలోకి ఎక్కటాన్ని మేము నమ్ముము." వారితో అను: "నా ప్రభువు సర్వలోపాలకు అతీతుడు, నేను కేవలం సందేశహారునిగా పంపబడిన మానవుడను మాత్రమే?" 60

94. మరియు ప్రజల ముందుకు మార్గదర్శకత్వం వచ్చినపుడు, దానిని విశ్వసించకుండా వారిని ఆపిందేమిటి? వారు (మూడ విశ్వాసంలో మునిగి): "ఏమీ? అల్లాహ్ మానవుణ్ణి తన సందేశహారునిగా పంపాడా?" అని పలకడం తప్ప!

95. ఇలా అను: "ఒకవేళ భూమి మీద దేవదూతలు నివసిస్తూ నిశ్చింతగా తిరుగుతూ

58) ఇది ముప్రీక్ ఖురైషులు ఇస్లాం స్వీకరించ టానికి - మూసా (అ.స.) బండ నుండి పన్నెండు ఊటలను ప్రవహింప జేసినట్లు, మీరు కూడా ప్రవహింప జేయండని - పెట్టిన పర్లు. చూ. 2:60.

59) భయపెట్టుటకు - ఇలాంటి ఆయత్తుకు చూ. 34:9.

60) అద్భుత సూచనలు కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన (సు.త.) కోరితేనే వాటిని చూపుతాడు. చూ. 6:109.

ఉండినట్లయితే, మేము వారికొరకు దేవదూతనే సందేశహారునిగా పంపి ఉండే వారము."

96. ఇలా అను: "నాకూ మరియు మీకూ మధ్య అల్లాహ్ యే సాక్షిగా చాలు. నిశ్చయంగా ఆయన తన దాసులను బాగా ఎరుగువాడు, సర్వ దృష్టికర్త."

97. మరియు ఎవడికి అల్లాహ్ మార్గ దర్శకత్వం చేస్తాడో అతడే సన్మార్గం పొందు తాడు. మరియు ఎవడిని ఆయన మార్గ భ్రష్టత్వంలో పడనిస్తాడో వాడికి, ఆయన తప్ప, ఇతరుల నెవ్వరినీ నీవు సంరక్షకులుగా పొందలేవు. మరియు వారిని మేము పునరుత్థాన దినమున గ్రుడ్డివారిగా, మూగ వారిగా మరియు చెవిటివారిగా చేసి, వారి ముఖాల మీద బోర్లాపడవేసి లాగుతూ ప్రోగు చేస్తాము. వారి ఆశ్రయం నరకమే! అది చల్లారి నప్పుడల్లా మేమువారికై అగ్ని జ్వాలను తీవ్రంచేస్తాము.

98. అదే వారి ప్రతిఫలం ఎందుకంటే వాస్తవానికి వారు మా సూచనలను తిరస్కరించారు మరియు అన్నారు: "ఏమీ? మేము ఎముకలుగా, పొడిగా మారిపోయిన తరువాత కూడా, సరికొత్త సృష్టిగా మళ్ళీ లేపబడతామా?" 61 (1/2)

99. * ఏమీ? వారు చూడటం లేదా (ఎరుగరా)? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ యే ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించిన వాడనీ 62 మరియు వారివంటి వారిని సృష్టించగల సమర్థుడనీ మరియు ఆయనే వారి కొరకు ఒక నిర్ణీత సమయాన్ని నియ మించాడనీ, 63 దానిని(ఆ సమయాన్ని) గురించి ఎలాంటి సందేహంలేదనీ; అయినా ఈ దుర్మార్గులు మొండిగా సత్యాన్ని తిరస్కరించటానికే పూనుకున్నారు.

100. వారితో అను: "ఒకవేళ మీరు నా ప్రభువు యొక్క అనుగ్రహపు నిధులను పొందివున్నా, అవి ఖర్చయిపోతాయేమో ననే

61) ఇటువంటి వాక్యానికి చూడండి, 17:49.

62) చూ. 40:57, 46:33 మరియు 36:81-82.

63) నిర్ణీత సమయం అంటే పునరుత్థాన దినం.

భయంతో, వాటిని మీరు పట్టుకొని (ఖర్చు చేయకుండా) ఉండేవారు.⁶⁴ మరియు వాస్తవానికి మానవుడు ఎంతోలోభి!"

101. మరియు మేము వాస్తవానికి, మూసాకు సృష్టమైన తొమ్మిది అద్భుత సూచనలను ప్రసాదించాము.⁶⁵ ఇస్రాయీల్ సంతతివారిని అడుగు, అతను (మూసా) వారి వద్దకు వచ్చినపుడు ఫిర'బెన్ అతనితో అన్నాడు: "ఓ మూసా! నిశ్చయంగా, నీవు మంత్రజాలానికి గురి అయ్యావని నేను భావిస్తున్నాను."

102. (మూసా) అన్నాడు: "నీకు బాగా తెలుసు, జ్ఞానవృద్ధి కలుగజేసి వాటిని (సూచనలను) భూమ్యాకాశాల ప్రభువు తప్ప మరెవరూ అవత రింపజేయలేరని! ఓ ఫిర'బెన్ నీవు నిశ్చయంగా నశింపనున్నా వని నేను భావిస్తున్నాను."⁶⁶

103. అప్పుడు అతడు (ఫిర'బెన్) వారిని భూమి (ఈజిప్ట్) నుండి వెడలగొట్టాలని సంకల్పించు కున్నాడు. కావున మేము అతనిని (ఫిర'బెన్) మరియు అతనితో పాటు ఉన్న వారందరినీ ముంచివేశాము.

104. మరియు ఆ తరువాత, ఇస్రాయీల్ సంతతివారితో మేము ఇలా అన్నాము: "మీరు ఈ భూమిలో స్వేచ్ఛగా నివసించండి.

64) ఇటువంటి వాక్యానికి చూడండి, 4:53.

65) మూసా (అ.స.)కు ఇవ్వబడిన (ఫిర'బెన్ జాతి వారికి చూపిన) తొమ్మిది అద్భుత సూచనలు: (1) ప్రకాశించే చేయి, (2) సర్పంగా మారే చేతి కర్ర, (3) దుష్టులకు కలిగిన కరువు మరియు ఫల నష్టము, (4) తుషాను, (5) మిడుతల దండు, (6) పేనులు, (7) కప్పలు, (8) రక్తం మరియు (9) సముద్రంలో ఏర్పడిన బాట. ఇవి సూరహ్ అల్-అ'అరాఫ్(7)లో కూడా వివరించ బడ్డాయి. ఇబ్నీ 'అబ్బాస్, ముజాహిద్, ఇక్రీమా, షాబీ, ఖతీద ర'ది. 'అన్ఘుమల వ్యాఖ్యానం, (ఇబ్నీ-కసీర్). ఇవేగాక బండ నుండి తీసిన 12 ఊటలూ, మన్న మరియు సల్వాలు కూడా అద్భుత సూచనలే, కానీ వీటిని ఫిర'బెన్ జాతివారు చూడలేదు.

66) మూసా (అ.స.) యొక్క వివరాలకు చూడండి, 7:103-137 మరియు 20:49-79.

***

కానీ అంతిమ వాగ్దానం ఆసన్నమైనప్పుడు, మేము మీరందరినీ ఒకచోట చేర్చుతాము."

105. మరియు మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) సత్యంతో అవతరింపజేశాము మరియు ఇది సత్యంతోనే అవతరించింది. (ఓ ప్రవక్తా!) మేము నిన్ను కేవలం శుభవార్త అందజేసి వానిగా మరియు హెచ్చరికచేసి వానిగా మాత్రమే పంపాము!

106. మరియు నీవు ప్రజలకు నెమ్మది నెమ్మదిగా చదివి వినిపించాలని, మేము ఖుర్ఆన్ ను విభజించి, క్రమక్రమంగా అవతరింపజేశాము.

107. వారితో అను: "మీరు దీనిని (ఈ ఖుర్ ఆన్ ను) నమ్మినా నమ్మకపోయినా; నిశ్చయంగా, ఇదివరకు జ్ఞానముసంగబడిన వారికి దీనిని వినిపించినప్పుడు, వారు తమ ముఖాల మీద పడి సాష్టాంగం (సజ్జా) చేస్తారు."

108. మరియు ఇలా అంటారు: "మా ప్రభువు సర్వలోపాలకు ఆతీతుడు, మా ప్రభువు వాగ్దానం పూర్తయితీరుతుంది."

109. మరియు వారు ఏడుస్తూ, తమ ముఖాల మీద పడిపోతారు. మరియు వారి వినవ్రుత మరియు అధికమవుతుంది. ✽

110. వారితో అను: "మీరు ఆయనను, అల్లాహ్! అని పిలవండి, లేదా అనంత కరుణామయుడు (అల్-హక్మన్)! అని పిలవండి, మీరు ఆయనను ఏ పేరుతోనైనా పిలవండి, ఆయనకున్న పేర్లన్నీ అత్యుత్తమ మైనవే! నీ నమాజ్ లో నీవు చాలా గట్టిగా గానీ, చాలా మెల్లగా గానీ పఠించక, వాటి మధ్య మార్గాన్ని అవలంబించు."

111. ఇంకా ఇలా అను: "సంతానం లేనటు వంటి మరియు తన రాజరికంలో భాగస్వాములు లేనటువంటి మరియు తనలో ఎలాంటి లోపం లేనటువంటి మరియు సహాయకుడి అవసరం లేనటువంటి అల్లాహ్ యే సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడు. మరియు మీరు ఆయన మహనీయతను గొప్పగా కొనియాడండి!"

*****

18. సూరహ్ అల్-కహ్

కహ్ఫున్: అంటే గుహ. ఈ సూరహ్ మొదటి మరియు చివరి 10 ఆయతులు చదువటం వల్ల దజ్జల్-పిత్తు నుండి ముక్తీ దొరకుతుంది. (స. ముస్లిం). జుమ'అహ్ రోజు దీనిని చదివితే వచ్చే జుమ'అహ్ వరకు, అతని కొరకు ఒక ప్రత్యేక వెలుగు ఉంటుంది. (ముస్తద్రిక్ హాకీమ్-2/368, అల్బానీ ప్రమాణికం - 6470) ఇది సూరహ్ అన్-నహ్లా (16) కంటే ముందు అవతరింపజేయబడింది. అంటే చివరి మక్కా కాలంలో. ఇందులో గుహవారు ఎంతో కాలం అందు ఉన్నా ఒక్క రోజు మాత్రమే ఉంటేమి అని భావించిన కథ (10-27) ఆయతీలలో; అల్బాహ్ (సు.త.) ప్రసాదించిన ధనసంపత్తులకు గర్వీతుడై, తన తోటివానిని హీళనచేసి అంతా పోగొట్టుకున్నవాని కథ (32-44) ఆయతీలలో; మూసా (అ.స.), అల్-ఖిద్ర్ (అ.స.) నుండి నేర్చుకున్న విషయాల గాథ (60-82) ఆయతీలలో మరియు జుల్-ఖర్ నైన్ తూర్పు పడమరలకు ప్రయాణించి యాజూజ్-మాజూజ్లు రాకుండా లోహాలతో గోడ నిర్మించి అక్కడి ప్రజలను కాపాడిన కథ (83-98) ఆయతీలలో ఉన్నాయి. ఈ సూరహ్ సారాంశం 7వ ఆయతీలో ఉంది: 'నిశ్చయంగా - ప్రజలలో మంచి పనులు చేసేవారు ఎవరో పరీక్షించటానికి - మేము భూమిపై ఉన్న వస్తువులను దానికి అలంకారంగా (ఆకర్షణీయమైనవిగా) చేశాము.' ఇందులో 110 ఆయతులు ఉన్నాయి. దీనిపేరు 10వ ఆయతీ నుండి తీసుకోబడింది.

అసంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. తన దాసుని (ముహమ్మద్)పై ఈ గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్)ను అవతరింపజేసిన అల్లాహ్ యే సర్వస్తోత్రాలకు అర్హుడు. మరియు ఆయన ఇందులో ఏ విధమైన వక్రత్వాన్ని ఉండలేదు.¹

2. ఇది సక్రమంగా స్థిరంగా ఉండి, ఆయన నుండి వచ్చే కఠిన శిక్షను గురించి హెచ్చరిస్తుంది మరియు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసే వారికి మంచి ప్రతిఫలం (స్వర్గం) తప్పక ఉంటుందనే శుభవార్తనూ ఇస్తుంది.

3. అందులో వారు నిరంతరంగా కలకాల ముంటారు.

4. ఇంకా ఇది: "అల్లాహ్ కు సంతాన ముంది!" అని, అనే వారిని హెచ్చరిస్తుంది.

5. ఈ విషయాన్ని గురించి వారికి గానీ, వారి తండ్రి-తాతలకు గానీ ఎలాంటి జ్ఞానం లేదు. వారి నోటినుండి వచ్చే ఈ మాట ఎంతో దారుణమైనది. వారు పఠికేదంతా కేవలం అసత్యమే.

6. ఈ సందేశాన్ని విశ్వసించని వారి వైఖరి వల్ల దుఖపండి బహుశా నీవు నీ ప్రాణాన్నే

1) చూడండి, 4:82, ఈ గ్రంథం అల్లాహ్ (సు.త.) తరఫునుండి కాక ఇతరుల దగ్గర నుండి వచ్చి ఉంటే అందులో ఎన్నో లోపాలు ఉండేవి.

కోల్పోతావేమో!

7. నిశ్చయంగా - ప్రజలలో మంచిపనులు చేసేవారు ఎవరో పరీక్షించటానికి - మేము భూమిపై ఉన్న వస్తువులను దానికి అలంకారంగా (ఆకర్షణీయమైనవిగా) చేశాము.

8. మరియు నిశ్చయంగా, మేమే దానిపై ఉన్న దాన్యంతటినీ చదునైన మైదానం (బంజరునేల)గా మార్చగలము.

9. ఏమీ? నిశ్చయంగా, ఆ గుహవాసులు మరియు ఆ శిలాఫలకం వారు, మా (ఇతర) సూచన లన్నింటిలో అదృతమైనవని నీవు భావించావా?²

10. (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఎప్పుడైతే ఆ యువకులు ఆ గుహలో ఆశ్రయం పొందారో, ఇలా ప్రార్థించారు: "ఓ మా ప్రభూ! మాపై నీ కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించు. మరియు మా

2) అంటే ఇదొక్కటే అద్భుత సూచన కాదు. దీనికంటే అద్భుత సూచనలు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. సూర్య-చంద్రుల, నక్షత్రాల మరియు రేయింబవళ్ళ సృష్టి మొదలైనవి. అర్-రజీము: కొందరు వ్యాఖ్యాతలు దీనిని ఆ గుహవాసుల నగరపు పేరని మరి కొందరు గుహ ఉన్న ఆ కొండపేరని ఇంకా కొందరు ఆ సీసపు పలక దేనిపై నైతే వారి పేర్లు వ్రాయబడి ఉండేనో అది, అని అంటారు.

వ్యవహారంలో మేము నీతిపరులమై ఉండేటట్లు మమ్మల్ని సరిదిద్దు!"

11. కావున ఆ గుహలో, కొన్ని సంవత్సరాల వరకు మేము వారి చెవులను మూసివేశాము.³

12. ఆతరువాత, ఆరెండు పక్షాలవారిలో⁴ ఎవరు, వారు (గుహలో) నివసించిన కాలాన్ని సరిగ్గా లెక్కపెడతారో చూద్దామని వారిని లేపాము.

13. మేము వారి యధార్థ గాఢ నీకు వినిపిస్తున్నాము. నిశ్చయంగా, వారు తమ ప్రభువును విశ్వసించిన కొందరు యువకులు;⁵ మేము వారి మార్గదర్శకత్వాన్ని అధికంచేశాము.

14. మరియు మేము వారి హృదయాలకు దృఢత్వాన్ని ప్రసాదించాము. వారు లేచి నిలబడి నప్పుడు ఇలా అన్నారు: "భూమ్యాకాశాల ప్రభువే మా ప్రభువు! ఆయనను వదలి మేము వేరే దైవాన్ని ఎలాంటి స్థితిలోనూ ప్రార్థించము. వాస్తవానికి అలా చేస్తే దారుణం చేసిన వారమవుతాము!

15. "ఈ, మా జాతివారు ఆయనను విడిచి ఇతర దైవాలను నియమించు కున్నారు. అయితే, వారిని (ఆ దైవాలను) గురించి వారు స్పష్టమైన ప్రమాణాన్ని ఎందుకు తీసుకు రారు? ఇక అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు కల్పించే

3) వారికి గాఢ నిద్రను కలిగించాము.

4) గుహలోనున్న వారిలోని రెండు పక్షాలు.

5) వీతీయతున్. అంటే 9 లేక దానికంటే తక్కువ అని అర్థం. ఆ యువకులు 'ఈసా (అ.స.) కంటే ముందు వారు కావచ్చని ఇబ్నె-కసీర్ (రహ్మా) అభిప్రాయం. మరికొందరు వారు క్రైస్తవులని అంటారు. వారు ఎవరైనాసరే, వీకడైవ సిద్ధాంతంపై ఉన్న వారూ మరియు కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) ను మాత్రమే ఆరాధించేవారై ఉండేరి. వారి కాలపు నాయకులు మరియు ఇతర ప్రజల వలె అల్లాహ్ (సు.త.)ను విడిచి ఇతరులను ఆరాధించేవారు కారు. కాబట్టి ఆ సత్యతీరస్థుల శిక్షకు భయపడి ఏకాంతపు కొండగుహలో శరణం తీసుకొని ఉండేరి.

వానికంటే మించిన దుర్మార్గుడు ఎవడు?"

16. (వారు పరస్పరం ఇలా అను కున్నారు): "ఇప్పుడు మీరు వారిని మరియు అల్లాహ్‌ను కాదని వారు ఆరాధించే దైవాలను విడిచి, గుహలో శరణుతీసుకోండి. మీ ప్రభువు తన కారుణ్యాన్ని మీపై విస్తరింప జేస్తాడు మరియు మీ కార్యాలను సరిదిద్ది వాటిని మీకు సులభమైనట్లుగా చేస్తాడు." (5/8)

17. * మరియు వారు (ఆ గుహలోని) ఒక విశాలమైన భాగంలో (నిద్రస్థూ) ఉన్నప్పుడు; సూర్యుడు ఉదయించే టప్పుడు, (ఎండ) వారి గుహనుండి కుడిప్రక్కకు వాలిపోవటాన్ని మరియు అస్తమించే టప్పుడు (ఎండ) ఎడమ ప్రక్కకు తొలగి పోవటాన్ని నీవు చూసిఉంటావు. ఇది అల్లాహ్ సూచనలలో ఒకటి. అల్లాహ్ మార్గ దర్శకత్వం చేసినవాడే సన్మార్గం పొందు తాడు. ఆయన మార్గభ్రష్టత్వంలో వదలిన వాడికి సరైన మార్గం చూపే సంరక్షకుణ్ణి నీవు పొందలేవు.

18. మరియు వారు నిద్రపోతున్నప్పటికీ, నీవు వారిని మేల్కొని ఉన్నారనే భావించి ఉంటావు! మరియు మేము వారిని కుడి ప్రక్కకు మరియు ఎడమప్రక్కకు మరలించే వారము. మరియు వారి కుక్క గుహద్వారం వద్ద తన ముందు కాళ్ళను చాచి పడి ఉండెను. ఒకవేళ నీవు వారిని తొంగిచూసి ఉంటే, నీవు తప్పక వెనుదిరిగి పారిపోయే వాడవు మరియు వారిని గురించి భయం కంపితుడవై పోయేవాడవు.

19. మరియు ఈ విధంగా (ఉన్న తరువాత), వారు ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకోవ టానికి మేము వారిని (నిద్రనుండి) లేపాము. వారిలో నుండి ఒకడు మాట్లాడుతూ ఇలా అన్నాడు: "మీరు ఈ స్థితిలో ఎంతకాల మున్నారు?" వారన్నారు: "మేము ఒక దినమో లేదా అంత కంటే తక్కువనో ఈ స్థితిలో ఉన్నాము." ⁶ (మరి కొందరు) ఇలా

6) చూడండి, 2:259. అక్కడ ఒకడు, మరణించి నూరు సంవత్సరాలు పడి ఉన్న తరువాత,

అన్నారు: "మీరెంతకాల మున్నారో మీ ప్రభువుకే తెలుసు! మీలో ఒకనికే నాణ్యం (డబ్బు) ఇచ్చి పట్టణానికి పంపండి. అతడు అక్కడ శ్రేష్ఠమైన ఆహారాన్ని వెతికి, దానినే మీ కొరకు తినటానికి తెస్తాడు. అతడు జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి మరియు మీ గురించి ఎవ్వడికీ తెలియనివ్వగూడదు.

20. "ఒకవేళ వారు మిమ్మల్ని గుర్తుపడితే, వారు తప్పక మిమ్మల్ని రాళ్ళురువ్వి చంపుతారు, లేదా (బలవంతంగా) మిమ్మల్ని వారి మతంలోకి త్రిప్పుకుంటారు, అలాంటప్పుడు మీరు ఎలాంటి సాఫల్యం పొందలేరు."

21. మరియు ఈ విధంగా అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమని చివరిగడయ నిశ్చయమని, అది రావటంలో ఎలాంటి సందేహంలేదని తెలుసుకోవటానికి, ఆ యువకుల విషయం ప్రజలకు తెలియజేశాము. అప్పుడు వారు (ప్రజలు) వారి (గుహవాసుల) విషయాన్ని తీసుకొని పరస్పరం వాదులాడుకున్నవిషయం(జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) వారిలో కొందరన్నారు: "వారి కొరకు ఒక స్మారక భవనం నిర్మించాలి." వారి విషయం వారి ప్రభువుకే తెలుసు. ఆ వ్యవహారంలో వైచేయి (ప్రాబల్యం) ఉన్నవారు: "వారి స్మారకంగా ఒక మస్జిద్ను నిర్మించాలి." అని అన్నారు.

22. (వారి సంఖ్యను గురించి) కొందరంటారు: "వారు ముగ్గురు, నాలుగవది వారి కుక్క." మరి కొందరంటారు: "వారు అయిదుగురు, ఆరవది వారి కుక్క." ఇవి వారిఊహగానాలే. ఇంకా కొందరంటారు: "వారు ఏడుగురు, ఎనిమిదవది వారి కుక్క." వారితో అను: "వారి సంఖ్య కేవలం నా ప్రభువుకే తెలుసు. వారిని గురించి కొందరికి మాత్రమే తెలుసు." కావున నిదర్శనం లేనిదే

అల్లాహ్ (సు.త.) అతడిని మరల సజీవునిగా చేసినప్పుడు ఇలాగే భావిస్తాడు. అల్లాహు త'అలా నిర్దీవుల నుండి సజీవులను మరియు సజీవుల నుండి నిర్దీవులను తేగలడు, అనే సత్యానికి ఇది ఉదాహరణం. ఇంకా చూడండి, 3:27, 6:95, 10:31, 30:19.

వారిని గురించి వాదించకు. మరియు (గుహ) వారిని గురించి వీరిలో ఎవ్వరి తోనూ విచారణచేయకు.

23. మరియు ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా: "నేను ఈ పనిని రేపుచేస్తాను." అని అనకు -

24. "అల్లాహ్ కోరితే తప్ప (ఇన్నా' అల్లా)!" అని, అననిదే.⁷ మరియు నీ ప్రభువును స్మరించు, ఒకవేళ నీవు మరచి పోతే! ఇలా ప్రార్థించు: "బహుశా నా ప్రభువు నాకు సన్మార్గం వైపునకు దీనికంటే దగ్గరి త్రోవ చూపుతాడేమో!"

25. మరియు వారు తమగుహలో మూడు వందల సంవత్సరాలు ఉన్నారు. మరియు వాటి మీద తొమ్మిది సంవత్సరాలు అధికం.⁸

26. వారితో అను: "వారెంతకాలం (గుహలో) ఉన్నారో అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు. ఆకాశాలలోను మరియు భూమి లోను ఉన్న సమస్త అగోచర విషయాలు కేవలం ఆయనకే తెలుసు. ఆయన అంతా చూడగలడు మరియు విన గలడు. వారికి ఆయన తప్ప మరొక సంరక్షకుడు లేడు మరియు ఆయన తన ఆధిపత్యంలో ఎవ్వడినీ భాగస్వామిగా చేర్చుకోడు."

27. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) నీ ప్రభువు గ్రంథం నుండి నీపై అవతరింపజేయబడిన

7) యూదులు దైవప్రవక్త (స'అస)తో మూడు ప్రశ్నలు అడిగారు: (1) రూహ్-ఆత్మ అంటే ఏమిటి? (2) గుహవారి విషయం ఏమిటి? (3) జుల్-ఖర్నైన్ ఎవడు? దైవప్రవక్త (స'అస) అన్నారు: "నేను రేపు మీకు జవాబిస్తాను." కాని అతను (స'అస): "అల్లాహ్ కోరితే," (ఇన్నా' అల్లాహ్)! అని అన లేడు. కావున 15 రోజుల వరకు ఏ వహీ రాలేదు. ఆ తరువాత వహీ వచ్చినపుడు: "ఇన్నా' అల్లాహ్," అని తప్పక అనాలని ఆజ్ఞ వచ్చింది.

8) చాలామంది వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం ప్రకారం ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రవచనం. అంటే వారు గుహలో 300 సూర్యమాన సంవత్సరాలు లేక 309 చంద్రమాన సంవత్సరాలు ఉన్నారు.

దివ్య జ్ఞానాన్ని (వహీని) చదివి వినిపించు.⁹ ఆయన ప్రవచనాలను ఎవ్వడూ మార్చలేడు. మరియు ఆయన వద్ద తప్ప నీవు మరెక్కడా శరణు పొందలేవు.¹⁰

28. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) ఎవరు ఆయన ముఖదర్శనం (ప్రసన్నతను) కోరుతూ, ఉదయం మరియు సాయంత్రం తమ ప్రభువును ప్రార్థిస్తున్నారో, వారి సహచర్యంలోనే, సహనం వహించి ఉండు. ఇహలోక ఆడంబరాలను అపేక్షించి నీ దృష్టిని వారి నుండి దాట నివ్వకు (వారిని ఉపేక్షించకు).¹¹ మరియు అలాంటి వానిని అనుసరించకు (మాటవినకు), ఎవడి హృదయాన్ని మా ధ్యానం నుండి తొల గించామో మరియు ఎవడు తన మనోవాంఛ

9) గుహవారి కథ వినిపిస్తూ అల్లాహుత'అలా అంటున్నాడు: 'ఇప్పుడు నిన్ను ప్రశ్నించేవారికి ఇది వినిపించు.' వాస్తవానికి దైవప్రవక్త (స'అస) ఎల్లప్పుడు తనపై అవతరింపజేయబడిన దివ్య జ్ఞానాన్నంతా ప్రజలకు వినిపించారు. మరియు వారిని సన్మార్గం వైపునకు పిలిచారు. అది అతని (స'అస) విద్యుక్త ధర్మం. అల్లాహ్ (సు.త.) దానికొరకే ప్రవక్తలను ఎన్నుకుంటాడు.

10) అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రవచనాలను ఉన్నవి ఉన్నట్టుగా ఎట్టి మార్పులు చేయకుండా వినిపించాలని ఆజ్ఞ ఇవ్వబడుతోంది, లేనిచో అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్షనుండి తప్పించే వాడు ఎవ్వడూ లేడు. ఈ ప్రవచనం దైవప్రవక్త (స'అస)తో చెప్పబడినా అది సర్వ సమాజం వారికొరకు వర్తిస్తుంది.

11) ఈ వాక్యం 6:52లో కూడా ఉంది. స'అద్ బిన్ అబీ-వఖ్ఖాస్ కథనం: ఒకసారి దైవప్రవక్త (స'అస) స'అద్ బిన్ అబీ-వఖ్ఖాస్, బిలాల్, ఇబ్నీ-మసూద్, ఒక హజ్రీ మరియు 'సహాబీ (ర.ది. 'అన్వమ్)లతో కలిసి కూర్చోని ఉంటారు. అప్పుడు కొందరు ఖురైషీనాయకులు వచ్చి, దైవప్రవక్త (స'అస)తో: 'వీరిని మీ దగ్గరనుండి పంపండి. మేము మీతో మాట్లాడదలచాము.' అని అంటారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స'అస)కు తట్టుతుంది: 'బహుశా వీరు నా మాట వింటారేమో.' అని, కాని అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని (స'అస) నివారించాడు.' (స.ముస్లిం).

లను అనుసరిస్తున్నాడో మరియు ఎవడి వ్యవహారాలు (కర్మలు) వ్యర్థమయ్యాయో!

29. మరియు వారితో అను: "ఇది మీ ప్రభువు తరఫునుండి వచ్చిన సత్యం. కావున ఇష్టపడిన వారు దీనిని విశ్వసించ వచ్చు మరియు ఇష్టపడని వారు దీనిని తిరస్కరించ వచ్చు!" నిశ్చయంగా, మేము దుర్మార్గుల కొరకు నరకాగ్నిని సిద్ధపరచి ఉంచాము, దాని జ్వాలలు వారిని చుట్టు కుంటాయి. అక్కడ వారు నీటి కొరకు మొర పెట్టుకున్నప్పుడు, వారికి ముఖాలను మోడ్చే (మరిగే) నూనెవంటి నీరు (అల్-ముహ్లా) ఇవ్వబడు తుంది. అది ఎంత చెడ్డ పానీయం మరియు ఎంతచెడ్డ (దుర్బరమైన) విరామస్థలం!

30. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేశారో, నిశ్చయంగా మేము అలాంటి వారి మంచిపనుల ప్రతిఫలాన్ని వృధా కానివ్వము.¹²

31. అలాంటి వారు! వారికొరకు క్రీంద సెలయేళ్ళు ప్రవహించే శాశ్వత స్వర్గవనాలు ఉంటాయి. అందు వారు బంగారు కంకణాలను మరియు ఆకుపచ్చని బంగారు జలతారుగల పట్టువస్త్రాలను ధరించి, ఎత్తైన ఆసనాలపై దిండ్లకు ఆనుకొని కూర్చోని ఉంటారు.¹³ ఎంత మంచి ప్రతిఫలం మరియు ఎంత శ్రేష్టమైన విరామస్థలం! (3/4)

12) ప్రజలలో స్వర్గాన్ని పొందే అభిలాష అధికం కావాలని ఇక్కడ నరకం తర్వాత స్వర్గపు సౌఖ్యాల ప్రస్తావన ఇవ్వబడింది.

13) రాజులు బంగారు కంకణాలు, ఆభరణాలు మరియు పట్టు వస్త్రాలు ధరిస్తారు. స్వర్గ వాసులకు రాజులకు ఉండేటటువంటి సుఖ సంతోషాలు ఉంటాయని చెప్పడానికి ఈ వివరాలు ఇవ్వబడ్డాయి. మరియు పురుషులకు ఇహలోకంలో హారం చేయబడిన, బంగారు ఆభరణాలు మరియు పట్టు వస్త్రాలను వారు త్యజించుకుంటే వారికి స్వర్గంలో అవన్నీ లభిస్తాయి. అంతేగాక వారు కోరేవన్నీ దొరుకుతాయి. చూడండి, 22:23, 35:33, 76:21.

32.* మరియు వారికి ఆ ఇద్దరు మనుష్యుల ఉదాహరణ తెలుపు: వారిద్దరిలో ఒకడికి మేము రెండు ధ్రాక్షతోటలను ప్రసాదించి, వాటి చుట్టు ఖర్జూరపుచెట్లను మరియు వాటిమధ్య పంట పొలాన్ని ఏర్పరిచాము.

33. ఆ రెండు తోటలు, ఏ కొరతా లేకుండా (పుష్పలంగా) పంటలిచ్చేవి. మరియు వాటి మధ్య మేము ఒక సెలయేరును ప్రవహింప జేశాము.

34. మరియు అతడికి పుష్పలమైన ఫలాలు పండేవి (లాభాలువచ్చేవి). మరియు అతడు తన పొరుగువాడితో మాట్లాడుతూ అన్నాడు: "నేను నీకంటే ఎక్కువ ధన వంతుణ్ణి మరియు నావద్ద బలవంతులైన మనుషులు కూడా ఉన్నారు."

35. మరియు ఈ విధంగా అతడు తనకు తాను అన్యాయం చేసుకునేవాడవుతూ, తనతోటలో ప్రవేశించి ఇలా అన్నాడు: "ఇది ఎన్నటికైనా నాశనమవుతుందని నేను భావించను!

36."మరియు అంతిమగడియ కూడా వస్తుందని నేను భావించను, ఒకవేళ నా ప్రభువు వద్దకు నేను తిరిగి మరలింపబడినా, అచ్చట నేను దీనికంటేమెలైన స్థానాన్నే పొందగలను."¹⁴

37. అతడి పొరుగువాడు అతడితో మాట్లాడుతూ అన్నాడు: "నిన్ను మట్టితో,¹⁵ తరువాత ఇంద్రియ బిందువుతో సృష్టించి, ఆ తరువాత నిన్ను (సంపూర్ణ) మానవుడిగా తీర్చిదిద్దిన ఆయన (అల్లాహ్)ను నీవు తిరస్కరిస్తున్నావా?

38."కాని నిశ్చయంగా, నా మట్టుకు మాత్రం, ఆయన! అల్లాహ్‌యే నా ప్రభువు మరియు నేను ఎవ్వడినీ నా ప్రభువుకు భాగస్వామిగా (సాటిగా) కల్పించను.

14) ఇటువంటి వాక్యానికి చూ. 41:50; 19:77.

15) ఆదమ్ (అ.స.)ను మట్టితో సృష్టించిన వివరాలకు చూ. 3:59, 23:12,11:61, 22:5 మరియు 30:20.

39."మరియు ఒకవేళ నీవు, నన్ను సంపదలో మరియు సంతానంలో నీ కంటే తక్కువగా తలచినప్పటికీ, నీవు నీ తోటలో ప్రవేశించినప్పుడు: 'అల్లాహ్ కోరిందే అవుతుంది (మాషా' అల్లాహ్), సర్వశక్తికి ఆధారభూతుడు కేవలం అల్లాహ్‌యే (లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్)!' అని, అని వుంటే ఎంత బాగుండేది.

40."వాస్తవానికి నా ప్రభువు, నీ తోటకంటే ఉత్తమమైన దానిని నాకు ప్రసాదించి, దాని (నీ తోట) పైకి ఆకాశం నుండి ఒక పెద్ద ఆపదను పంపి, దానిని చదునైన మైదానంగా చేయవచ్చు!

41."లేదా! దాని నీటిని భూమిలో ఇంకి పోయినట్లు చేస్తే, నీవు దానిని ఏ విధంగానూ తిరిగి పొందలేవు!"

42. మరియు అతడి పంటను (వినాశం) చుట్టుముట్టింది, అతడు తాను ఖర్చుచేసిన దంతా నాశనమైనదని చేతులు నలుపు కుంటూ ఉండిపోయాడు. మరియు అది దాని పందిరితో సహా నాశనమైపోయింది. మరియు అతడు ఇలా వాపోయాడు: "అయ్యో నా దౌర్భాగ్యం! నేను నా ప్రభువుకు భాగస్వాములను (షరీక్లను) కల్పించకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది!"

43. మరియు అల్లాహ్‌కు విరుద్ధంగా అతడికి సహాయపడే వారెవ్వరూ లేక పోయారు. మరియు అతడు కూడా తనకు తాను సహాయం చేసుకోలేక పోయాడు.

44. అక్కడ (ఆ తీర్పు దినం నాడు)¹⁶ శరణు (రక్షణ) కేవలం అల్లాహ్, ఆ సత్య వంతునిదే! ఆయనే ప్రతిఫలం ఇవ్వటంలో ఉత్తముడు మరియు అత్యుత్తమ అంతిమ ఫలితం ఇచ్చేవాడు.

45. మరియు వారికి ఇహలోక జీవితాన్ని¹⁷

16) ఈ బ్రాకెట్ ఇబ్నె-కసీర్‌లో ఇవ్వబడిఉంది.

17) ఇహలోక జీవితం ఈ విధంగా బోధించబడుతోంది: అల్లాహుత'ఆలా! ఆ ఏకైక ఆరాధ్యుడు, సర్వ శక్తిమంతుడు కోరితే మన

ఈ ఉపమానం ద్వారా బోధించు: మేము ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించినప్పుడు, దానిని భూమిలోని చెట్టాచేమలు పీల్చుకొని (పచ్చగా పెరుగుతాయి). ఆ తరువాత అవి ఎండి పొట్టుగా మారిపోయినప్పుడు, గాలి వాటిని చెల్లాచెదురు చేస్తుంది. మరియు వాస్తవానికి అల్లాహ్‌యే ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

46. ఈ సంపదా మరియు ఈ సంతానం, కేవలం ఐహిక జీవితపు అలంకారాలు మాత్రమే. కాని శాశ్వతంగా నిలిచేవి సత్కార్యాల్! అవే నీ ప్రభువు దృష్టిలో ప్రతి ఫలానికి ఉత్తమమైనవి మరియు దానిని ఆశించటానికి కూడా ఉత్తమమైనవి.¹⁸

47. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి!) ఆ రోజున మేము పర్వతాలను చలించ జేస్తాము.¹⁹ మరియు నీవు భూమిని చదునైన మైదానంగా చూస్తావు. మరియు మేము ఒక్కడిని కూడా విడువకుండా అందరినీ సమావేశపరుస్తాము.

48. మరియు వారందరూ నీ ప్రభువు సన్నిధిలో వరుసలలో ప్రవేశపెట్టడతారు. (నీ

జీవితాలను, వర్షం కురిసినప్పుడు కళకళలాడే పంటపొలాల మాదిరిగా చేయగలడు. లేదా ఎండిన పొట్టుగా మార్చి గాలికి ఎగురవేయ గలడు. కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.)యే ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు. ఇటువంటి వాక్యాలకు చూ. 10:24, 39:21, 57:20 మొదలైనవి.

18) సత్కార్యాలంటే మంచిపనులు; అల్లాహ్ (సు.త.) నియమించిన విడు (ప్రార్థనలు వాజిబాత్ లు, దైవప్రవక్త సంప్రదాయాలు (సునన), అదనంగా చేసే మంచి పనులు (నవాఫిల్). ఇంతే గాకుండా నిషేధించబడిన వాటి నుండి దూరంగా ఉండటం కూడా సత్కార్యాలలోనే లెక్కించ బడుతుంది. ఇంకా ఇటువంటి వాక్యానికి చూ. 19:76.

19) పర్వతాలు ఏకీకరణ దూదివలె మారి ఎగిరిపోతూ ఉంటాయి. చూడండి, 101:5, 52:9-10, 27:88, 20:105-107 మరియు భూమిపై ఉన్న భవనాలూ, చెట్టుచేమలూ అన్నీ నాశనమై పోయి భూమి ఒక చదునైన మైదానంగా మారిపోతుంది.

ప్రభువు వారితో): "వాస్తవానికి మేము మొదటిసారి మిమ్మల్ని సృష్టించిన స్థితిలోనే²⁰ మీరు మా వద్దకు వచ్చారు! కాని మా ముందు హాజరయ్యే ఘడియను మేము నియమించలేదని మీరు భావించేవారు కదా!" అని పలుకుతాడు.

49. మరియు కర్మపత్రం వారి ముందు ఉంచబడినప్పుడు, ఆ అపరాధులు, అందులో ఉన్న దానిని చూసి భయపడటాన్ని నీవు చూస్తావు. వారు ఇలా అంటారు: "అయ్యో! మా దౌర్భాగ్యం ఇదేమి గ్రంథం! ఏ చిన్న విషయాన్ని గానీ, ఏ పెద్ద విషయాన్ని గానీ ఇది లెక్కపెట్టకుండా విడువ లేదే!" తాము చేసినదంతా వారు తమ ఎదుట పొందుతారు. నీ ప్రభువు ఎవ్వరికీ అన్యాయం చేయడు.

50. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మేము దేవదూతలతో: "ఆదమకు సాష్టాంగ పడండి." అని చెప్పినప్పుడు, ఒక్క ఇబ్లీస్ తప్ప మిగతా వారందరూ సాష్టాంగపడ్డారు. అతడు జిన్నాతు లలోని వాడు.²¹ అప్పుడు అతడు తనప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించాడు. ఏమీ? మీరు నన్ను కాదని అతనిని మరియు అతని సంతానాన్ని స్నేహితులుగా (సంరక్షకులుగా) చేసుకుంటారా? మరియు వారు మీ శత్రువులు కదా! దుర్మార్గులకు ఎంత చెడ్డ ఫలితముంది. (7/8)

51. * నేను ఆకాశాలను మరియు భూమిని సృష్టించినప్పుడు గానీ, లేదా స్వయంగా వారిని (పైతానులను) సృష్టించినప్పుడుగానీ వారిని సాక్షులుగా పెట్టలేదు.²² మార్గం తప్పించే వారిని నేను (అల్లాహ్) సహాయకులుగా చేసుకునే వాడను కాను.

20) ఇబ్లీ వాక్యానికి చూడండి, 6:94.

21) ఇబ్లీస్ దైవదూత కాదు జిన్నాతుడు అని ఇక్కడ విశదమౌతోంది. ఇంకా చూ. 2:31-34.

22) అంటే భూమ్యాకాశాలను మరియు (వారిని) పైతానులను సృష్టించినప్పుడు, వారు (పైతానులు) ఉనికిలో లేరు. అల్లాహ్ (సు.త.) యే వారిని సృష్టించాడు.

52. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి!) ఆ దినమున ఆయన (అల్లాహ్) వారితో: "మీరు నా భాగస్వాములని భావించిన వారిని పిలవండి!" అని అన్నప్పుడు, వారు (భాగస్వాములుగా భావించిన) వారిని పిలుస్తారు, కాని వారు వారికి జవాబివ్వరు. మరియు మేము వారిమధ్య ఒక పెద్ద లోతైన వినాశగుండాన్ని నియమించి ఉంటాము.

53. మరియు ఆ అపరాధులు నరకాగ్నిని చూసి వారు తప్పక అందులో పడవలసి ఉన్నదని తెలుసుకుంటారు. మరియు వారు దానినుండి తప్పించుకోవటానికి ఎలాంటి ఉపాయం వీరదు.

54. మరియు నిశ్చయంగా, మేము ఈ ఖుర్రాన్ లో, మానవులకు, ప్రతి విధమైన ఉపమానాన్ని వివరించాము. కాని మానవుడు పరమ జగడాలమారి!

55. మరియు వారి ముందుకు మార్గదర్శకత్వం వచ్చినప్పుడు, దానిని విశ్వసించకుండా మరియు తమ ప్రభువు సన్నిధిలో క్షమాభిక్ష కోరకుండా ఉండటానికి వారిని ఆటంక పరిచిం దేమిటి? వారి పూర్వకుల మీద పడిన (ఆపద) వారి మీద కూడా పడాలనే, లేదా ఆ శిక్ష ప్రత్యక్షంగా వారిపైకి రావాలనే వేచిఉండటం తప్ప?

56. మరియు మేము సందేశహారులను కేవలం శుభవార్తలు అందజేసేవారిగా మరియు హెచ్చరికలు చేసేవారిగా మాత్రమే పంపుతాము. మరియు సత్యతీరస్కారులు, సత్యాన్ని ఖండించ టానికి నిరర్థకమైన మాటలతో వాదులాడుతారు. మరియు నా సూచనలను మరియు హెచ్చరికలను హాస్యంగా తీసుకుంటారు.

57. మరియు తన ప్రభువు సూచనలతో హితబోధ చేయబడినప్పుడు, వాటికి విముఖుడై తన చేతులారా చేసుకొని పంపిన దాన్ని (దుష్కరిణామాన్ని) మరచి పోయే వ్యక్తికంటే, పరమదుర్మార్గుడెవడు? వారు దానిని (ఖుర్రాన్ ను) అర్థం చేసుకోకుండా మేము వారి హృదయాలమీద తెరలు వేసి

ఉన్నాము మరియు వారి చెవులకు చెప్పుడు కలిగించాము. కావున, నీవు వారిని సన్మార్గం వైపునకు పిలిచినా వారెన్నటికీ సన్మార్గం వైపునకు రాలేరు.

58. మరియు నీ ప్రభువు క్రమాశీలుడు, కారుణ్యమూర్తి. ఆయన వారి దుష్కర్మల ఫలితంగా వారిని పట్టుకోదలీస్తే, వారిపై తొందరగానే శిక్ష పంపి ఉండేవాడు. కాని వారికోక నిర్ణీత సమయం నిర్ణయించబడి ఉంది, దాని నుండి వారు ఏ విధంగానూ తప్పించుకోలేరు.²³

59. మరియు (ఆ నగరాలవారు) దుర్మార్గం చేసినందుకు మేము నాశనం చేసిన నగరాలు ఇవే! మరియు వారి నాశనం కొరకు కూడా మేము ఒక సమయాన్ని నిర్ణయించి ఉన్నాము.

60. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మూసా తన సేవకునితో²⁴ ఇలా అన్నది: "రెండు సముద్రాల సంగమస్థలానికి చేరనంతవరకు నేను నా ప్రయాణాన్ని ఆపను. ²⁵ నేను సంవత్సరాల తరబడి సంచరిస్తూ ఉండవలసినా సరే!"²⁶

23) ఇటువంటి ఆయతులకు చూడండి, 16:61 మరియు 35:45.

24) ఈ యువకుడే యూషా' బిన్-నూస్. మూసా (అ.స.) తరువాత, అతను తనజాతి వారికి నాయకత్వాన్ని వహించారు.

25) ఈ సంగమ స్థానం అఖ్సా ఆఖాతం మరియు సూయజ్ ఆఖాతం రెండు వచ్చి ఎర్ర సముద్రం (రెడ్ సీ)లో కలిసి సంగమం కావచ్చని వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం.

26) మూసా (అ.స.) ఒకనితో ఒకసారి: 'నాకు మించిన జ్ఞానవంతుడు ఇప్పుడు ఎవ్వడూ లేడు!' అని అంటారు. అది అల్లాహ్ (సు.త.)కు నచ్చదు. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) అతనితో రెండు సముద్రాల సంగమంలో నీవు: 'నిన్ను మించిన జ్ఞానిని పొంద గలవు.' అని దివ్య జ్ఞానం ద్వారా తెలుపుతాడు. అప్పుడతను (అ.స.) ఆ జ్ఞాని అన్వేషణలో బయలు దేరుతారు.

61. ఆ పిదప వారిద్దరు ఆ (రెండు సముద్రాల) సంగమ స్థలానికి చేరినప్పుడు, వారి చేపను గురించి మరిచిపోయారు. అది వారి నుండి తప్పించుకొని వేగంగా సముద్రం లోకి - సొరంగం గుండాపోయినట్లు²⁷ - దూసుకు పోయింది.

62. ఆ పిదప వారు మరికొంత ముందుకు పోయిన తరువాత, అతను (మూసా) తన సేవకునితో ఇలా అన్నాడు: "మన భోజనం తీసుకురా! వాస్తవానికి మనం ఈ ప్రయాణంలో చాలా అలసిపోయాము."

63. (సేవకుడు) ఇలా అన్నాడు: "చూశారా! మనం ఆ బండ మీద విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి ఆగినప్పుడు వాస్తవానికి నేను చేపను గురించి పూర్తిగా మరిచి పోయాను. పైతాను తప్ప మరెవ్వడూ నన్ను దానిని గురించి మరపింప జేయలేదు. అది విచిత్రంగా సముద్రంలోకి దూసుకొని పోయింది!"

64. (మూసా) అన్నాడు: "అదే కదా, మనం కోరుతున్నది (వెతుకుతున్న స్థానం)!" ఆ పిదప వారిరువురు తమ అడుగుజాడలను అనుసరిస్తూ వెనుకకు మరలిపోయారు.

65. అప్పుడు వారు మా దాసులలో ఒక దాసుణ్ణి (అచ్చట) చూశారు. మేము అతనికి మా అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించి,²⁸ అతనికి మా తరపునుండి విశిష్ట జ్ఞానం నేర్పి ఉన్నాము.²⁹

66. మూసా అతనితో ('ఖిద్త్') అన్నాడు: "నీకు నేర్పబడిన జ్ఞానాన్ని నీవు నాకు

27) "తన త్రోవను సొరంగంగా చేసు కుంటూ." (ఇది ముహమ్మద్ జునాగడి గారి తాత్పర్యం). పైన ఉన్నది నోబుల్ ఖుర్ఆన్ తాత్పర్యము.

28) రహ్మాతున్: అంటే ఇక్కడ ప్రత్యేక అనుగ్రహాలు అని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అన్నారు. మరియు చాలా మంది వ్యాఖ్యాతలు దీనిని ప్రవక్త పదవిగా వ్యాఖ్యానించారు.

29) అల్లాహుతతల 'ఖిద్త్' (అ.స.)కు ప్రవక్త పదవినే గాక, తన వైపు నుండి విశిష్ట జ్ఞానం కూడా ప్రసాదించాడు.

నేర్చుటకై నేను నిన్ను అనుసరించ వచ్చునా?"

67. అతను జవాబిచ్చాడు: "నీవు నాతో పాటు ఏ మాత్రం సహనం వహించలేవు!"

68. "అసలు నీకు తెలియని విషయాన్ని గురించి నీవెట్లు సహనం వహించగలవు?"

69. (మూసా) అన్నాడు: "అల్లాహ్ కోరితే! నీవు నన్ను సహనశీలునిగా పొందగలవు. నేను నీ యొక్క ఏ ఆజ్ఞనూ ఉల్లంఘించను!"

70. అతను అన్నాడు: "ఒకవేళ నీవు నన్ను అనుసరించటానికే నిశ్చయించు కుంటే, స్వయంగా నేనే నీతో ప్రస్తావించనంత వరకు నీవు నన్ను, ఏ విషయాన్ని గురించి కూడా ప్రశ్నించ కూడదు."

71. ఆ పిదప వారిద్దరూ బయలుదేరారు. చివరికి వారిద్దరు పడవలో ఎక్కినప్పుడు అతను పడవకు రంధ్రం చేశాడు. (మూసా) అతనితో అన్నాడు: "ఏమీ? పడవలో ఉన్న వారిని ముంచి వేయటానికా, నీవు దానిలో రంధ్రం చేశావు? వాస్తవానికి, నీవు ఒకదారుణమైన పనిచేశావు!"

72. అతను అన్నాడు: "నేను నీతో అనలేదా? నీవు నాతోపాటు ఏమాత్రం సహనం వహించలేవని?"

73. (మూసా) అన్నాడు: "మరిచిపోయి చేసిన దానికి నన్ను తప్పుపట్టకు. నేను చేసిన దానికి నా పట్ల కఠినంగా వ్యవహరించకు!"

74. ఆ పిదప వారు తమ ప్రయాణం సాగించగా వారికి ఒక బాలుడు కలిశాడు. అతను వానిని (ఆ బాలుణ్ణి) చంపాడు. (అది చూసి) మూసా అన్నాడు: "ఏమీ? ఒక అమాయకుడిని చంపావా? అతడు ఎవ్వడినీ (చంపలేదే)! వాస్తవానికి నీవు ఒక ఘోరమైన పని చేశావు!"